

III.

KONCEPCE BOJE PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU

OBSAH

1. ÚVOD.....	2
1.1. Definice organizovaného zločinu	2
1.2. Projevy organizovaného zločinu v České republice	3
1.3. Boj proti organizovanému zločinu v České republice	7
1.4. Aktivity mezinárodních subjektů v oblasti boje s organizovaným zločinem	8
1.5. Předcházející koncepční materiály	9
2. VYHODNOCENÍ AKTUALIZOVANÉ KONCEPCE BOJE PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU	12
3. NÁVRH OPATŘENÍ K BOJI PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU V ČESKÉ REPUBLICE	24
A. Prohloubení koordinace boje s organizovaným zločinem (nelegislativní opatření)	24
1. Reorganizace útvarů Služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR	24
2. Odposlechy, sledování a postavení Útvaru zvláštních činností	26
3. Úniky informací	26
4. Předávání informací zpravodajských služeb Policii České republiky ke konkrétním případům organizovaného zločinu	27
5. Mezinárodní spolupráce	27
5.1. Zvýšení počtu styčných důstojníků Policie České republiky ve vybraných státech	27
5.2. Koordinace výstupů České republiky vůči Evropské unii	28
B. Legislativní nástroje boje s organizovaným zločinem	30
6. Úprava nástrojů trestního práva sloužících k odčerpání výnosů z trestné činnosti a k současnému postihu pachatele na jeho legálním majetku; legalizace výnosů z trestné činnosti	30
7. Ochrana zástupců orgánů České republiky zabývajících se prosazováním práva a vyšetřujících případy organizované kriminality. Ochrana svědků závažné trestné činnosti	31
7.1. Posílení ochrany policistů, státních zástupců a soudců podílejících se na boji s organizovaným zločinem	31
7.2. Ochrana identity nasazeného agenta dle trestního řádu	32
7.3. Mechanismy podporující větší motivaci svědčit proti pachatelům závažné trestné činnosti	33
7.4. Ochrana tlumočnicků v souvislosti s trestním řízením	34
8. Předložení věcného záměru zákona na zavedení správní odpovědnosti právnických osob za protiprávní jednání, k jejichž postihu zavazují mezinárodní úmluvy, týkající se boje proti organizovanému zločinu, do právního řádu České republiky	35
9. Závažná hospodářská trestná činnost	36
9.1. Přijetí opatření umožňujících komplexní postih padělatelů zboží a autorských práv i postih prodejců tohoto zboží	37
9.2. Přijetí opatření umožňujících efektivní postih pachatelů daňové kriminality	37
C. Nelegislativní nástroje boje s organizovaným zločinem	39
10. Výnosy z trestné činnosti:	39
10.1. Organizační podmínky pro odčerpávání výnosů z trestné činnosti	39
10.2. Vytvoření systému zjišťování informací o majitelích účtů, vedených bankami a dalšími finančními institucemi, působícími v České republice, pro potřeby oprávněných státních orgánů	39
11. Specializované vzdělávání a prevence	41
11.1. Vzdělávání zaměstnanců veřejné správy o rizicích organizovaného zločinu	41
11.2. Specializované vzdělávání zástupců orgánů České republiky zabývajících se prosazováním práva	41
12. Specializovaný výzkum	42
13. Přijetí opatření pro boj s krádežemi vozidel a s tím související další kriminalitou	42
14. Informování vlády o plnění úkolů vyplývajících z Koncepce boje proti organizovanému zločinu	43
4. PŘÍLOHY	44
4.1. Příloha. Plán úkolů k realizaci Koncepce boje proti organizovanému zločinu	44
4.2. Příloha. Příklady činnosti organizovaného zločinu v České republice a v zahraničí	47
4.3. Příloha. Vývoj násilné trestné činnosti v ČR dle vybraných druhů kriminality (v letech 2000 – 2006) ..	52
4.4. Příloha. Vnímání společenských problémů v roce 1998 - 2006: Nejdůležitější problém	53
4.5. Příloha. Zjištěné škody v České republice	54

1. ÚVOD

Organizovaný zločin představuje pro Českou republiku zásadní bezpečnostní hrozbu. Z tohoto důvodu je nezbytné přijímat průběžně opatření, která jeho aktivity na území státu potlačí. Zároveň je nutné vyhodnocovat a aktualizovat ta stávající, aby byly zajištěny co nejučinnější prostředky pro boj s organizovaným zločinem.

Předložený koncepční dokument, zpracovaný v gesci Ministerstva vnitra, který by měl reflektovat výše uvedené požadavky, je rozdělen do tří kapitol. V úvodní kapitole je stručně definován organizovaný zločin a jsou nastíněny jeho aktivity v České republice. Na závěr této kapitoly jsou charakterizována hlavní nebezpečí plynoucí z činnosti organizovaného zločinu na území státu. V druhé části dokumentu je vyhodnocena dosavadní koncepce boje proti organizovanému zločinu¹.

Ve třetí kapitole jsou uvedena nová opatření pro boj s organizovaným zločinem a jejich charakteristika. Příloha materiálu obsahuje přehled nových úkolů, institucí zodpovědných za jejich realizaci a termíny, kdy mají být jednotlivé úkoly splněny, včetně konkrétních příkladů aktivit organizovaného zločinu a statistickou část.

Přijetí opatření, obsažených v materiálu, nepředpokládá navýšení personálního stavu v rámci Ministerstva vnitra a Policie České republiky. V souvislosti s předkládaným materiálem Ministerstvo vnitra nežádá o dodatečné finanční prostředky. Dlouhodobou podfinancovanost Policie České republiky bude nutné systematicky řešit v rámci rozpočtových opatření.²

1.1. Definice organizovaného zločinu

Organizovaný zločin je mimořádným bezpečnostním rizikem, ohrožujícím stabilitu světového hospodářského systému a v případě některých států i systém politický. Cílem organizovaného zločinu je dosažení maximálního zisku při vynaložení minimálních nákladů, a to zisku nejen materiálního, ale například i ve formě společenského a politického vlivu. Pro organizovaný zločin je typické soustavné páchání koordinované závažné trestné činnosti i aktivit, které tuto činnost podporují, zločineckými skupinami nebo organizacemi. Tyto organizace mají většinou víceúrovňovou vertikální organizační strukturu.

K základním znakům této formy kriminality náleží³:

- trvající spolupráce více osob, z nichž každá má pevně stanovené specifické úkoly,
- páchání závažné trestné činnosti s úmyslem získat prospěch nebo moc,
- vysoká profesionalita, tj. stabilita, koncepčnost, důkladná příprava akcí, konspirace, disciplína, přísně stanovené normy chování a kontroly, dokonalé vybavení.

¹ Aktualizovaná Koncepce boje proti organizovanému zločinu, přijatá usnesením vlády České republiky ze dne 23. října 2000 č. 1044.

² Zefektivnění financování Policie ČR je řešeno v rámci *Reformy Policie ČR*.

³ Mimo uvedenou charakteristiku organizovaného zločinu lze využít rovněž definici z *Konvence OSN proti mezinárodnímu organizovanému zločinu*, přijatou v roce 2000 (čl. 2. Použité termíny): Pro účely této Konvence: (a) „Skupina organizovaného zločinu,“ znamená strukturovanou skupinu tří či více osob existující po určité časové období a jednáící ve vzájemné dohodě za účelem spáchání jednoho či více závažných trestných činů či trestných činů stanovených v souladu s touto Konvencí za účelem získání přímého či nepřímého finančního či jiného hmotného prospěchu.“

K dalším znakům organizovaného zločinu patří následující body:

- koncentrace moci v rukou vůdce skupiny organizovaného zločinu,
- používání násilí nebo jiných prostředků zastrašování uvnitř skupin, mezi skupinami i vůči okolnímu prostředí,
- využívání kontaktů na veřejné činitele, veřejnou správu, orgány zabývající se prosazováním práva, ekonomiku a sdělovací prostředky. Tyto kontakty slouží k zajišťování vlastních zájmů prostřednictvím spolupráce, kompromitování, korupce, nátlaku,
- snaha získat potřebné informace a využít je pro zvýšení zisků a snížení rizik,
- snaha o ovládnutí určité oblasti (geografické a / nebo určitého typu „podnikání“),
- aktivity na mezinárodní úrovni.

1.2. Projevy organizovaného zločinu v České republice

Podle expertních odhadů operuje na území České republiky asi 50 - 70 skupin organizovaného zločinu, které mají asi dva tisíce členů. Tyto odhady je nutné vnímat jako nepřesné, neboť počet příslušníků skupin organizovaného zločinu na území státu se neustále mění (např. z důvodů migrace, úmrtí, zanechání nelegální činnosti atd.). Plně rozvinutých skupin s hierarchickou třístupňovou strukturou, kdy mezi nejvyšším vedením a řadovými členy je ještě několik podskupin (tzv. střední články) je něco přes jednu třetinu. Přibližně polovinu členů tvoří externisté, kteří jsou přizváváni, aby zajišťovali specifické úkoly. Odhaduje se, že asi 15 % členů tvoří ženy.

K typickým činnostem organizovaného zločinu na území České republiky náleží především výroba, pašování a distribuce drog, daňové podvody, útok na státní majetek, organizování prostituce a obchod s lidmi, organizování nelegální migrace, padělání měny, zboží a porušování autorských práv, praní špinavých peněz, vydírání a vybírání poplatků za „ochranu“, korupce, padělání, mezinárodní obchod se zbraněmi a výbušninami, organizované krádeže automobilů, bankovní podvody a loupeže.

Zločinecké organizace působící v České republice jsou obvykle v přímých vazbách na zahraničí a jejich činnost se tak odvíjí od aktuálních trendů mezinárodního organizovaného zločinu. V rámci České republiky se dlouhodobě etablovaly skupiny organizovaného zločinu z oblasti bývalého Svazu sovětských socialistických republik (zejména ruského, ukrajinského, arménského, gruzínského, čečenského a dagestánského původu), balkánských států (především albánského, bulharského a rumunského původu) a z Asie (zejména vietnamského a čínského původu). Pro páchání své trestné činnosti běžně využívají zahraniční skupiny občany ČR.

Domácí skupiny organizovaného zločinu působí dlouhodobě a jsou schopné ovlivňovat veřejný život, ekonomickou sféru, legislativní proces (zákonný i podzákonný proces) a státní správu České republiky. Po roce 1989 upevnil domácí organizovaný zločin své pozice s cílem získat či legalizovat nabytý majetek. Domácí organizovaný zločin je přímo napojen na zahraniční zločinecké struktury, s nimiž úzce kooperuje. Typické je prolínání závažné hospodářské trestné činnosti s trestnou činností násilnou. Domácí skupiny organizovaného zločinu disponují dobrými kontakty do státní správy a tyto aktivně využívají. **Vysoké částky jsou věnovány na korupci**, která má organizovanému zločinu zajistit řadu výhod (např. informace o zásahu policie nebo celníků, urychlené provedení administrativního úkonu a lobbying). Ve stále větším měřítku jsou zaznamenávány snahy skupin organizovaného

zločinu ovlivňovat průběh vyšetřování případů, týkajících se aktivit těchto skupin. Z hlediska bezpečnostních rizik byl indikován velmi nebezpečný fenomén spočívající ve **využití korupce a propojení s orgány státní správy**. Uvedený fenomén **může zásadním způsobem ohrožovat bezpečnostní situaci státu** a důvěru ve státní instituce. Je rozhodně trendem, ve kterém budou skupiny organizovaného zločinu, zejména pro jeho efektivitu, pokračovat a podporovat jeho další vývoj.

Organizovaný zločin v České republice již pronikl do ekonomické sféry. Restrukturalizace, která se uskutečnila v České republice v průběhu 90. let XX. století zejména formou privatizace a restituce vlastnických vztahů, se stala příležitostí pro aktivity organizovaného zločinu v této oblasti. Proběhla řada pochybných konkursů, „tunelování“ podniků a bank, podvodných výběrových řízení spojených s korupcí. Byla rovněž zaznamenána existence (a nezřídka i likvidace) tzv. „bílých koní“.

Závažná hospodářská a finanční kriminalita ohrožuje řádné fungování ekonomických procesů v České republice. Narůstající měrou se v kauzách objevuje mezinárodní prvek – pachatelé se sdružují s osobami působícími ve více státech. Značné riziko představuje snaha především domácího a ruskojazyčného organizovaného zločinu pevně se etablovat v ekonomické sféře České republiky a získat zázemí ve sféře politické s výhledem na **získání vlivu ve strategických hospodářských odvětvích**.

Daňová kriminalita se soustřeďuje zejména do oblasti nepřímých daní (spotřební daň, daň z přidané hodnoty). Časté jsou případy nelegální výroby alkoholických nápojů z nezdaněného lihu a nelegální výroba či dovoz tabákových výrobků. Využívány jsou společnosti s daňově uznatelnou ztrátou z předchozích zdaňovacích období, kdy pachatelé cíleně připravují společnost s velkou ztrátou, která je pak cenným artiklem pro ziskové společnosti. Dále jsou využívány legislativní změny ve vedení účetnictví, např. rozdíl v účtování mezi daňovou evidencí a účetnictvím.

Značné finanční škody pro stát znamenají daňové úniky v oblasti pohonných hmot a paliv (podvodné machinace s uhlovodíkovými palivy nezatíženými spotřební daní, zneužití institutu podmíněného osvobození od daně při dovozu). Stále přetrvává problém existence nepřehledných řetězců firem. Daňová trestná činnost má stále spíše „tuzemský charakter“, byť již byl zjištěn mírný nárůst počtu případů podvodného vykazování dodání zboží do jiné země Evropské unie a následného uplatňování osvobození od daně z přidané hodnoty, ačkoliv zboží bylo ve skutečnosti prodáváno na našem území.

Oblastí postiženou hospodářskou kriminalitou a často také korupčním jednáním, jsou **veřejné zakázky**, které jsou v řadě případů zadávané na základě zmanipulovaných výběrových řízení. Byly zaznamenány další případy zneužívání dotací státu a prostředků z rozpočtu Evropské unie.⁴

Dále jsou zjišťovány „**klasické podvody**“, úvěrové podvody, porušování povinnosti při správě cizího majetku, zneužívání důvěrných informací v obchodním styku, neoprávněné držení platební karty, trestné činy proti měně atd. Problém představují fiktivní převody společností. Byly zaznamenány případy padělání bezhotovostních platebních příkazů

⁴ V roce 2006 bylo na Útvaru pro odhalování korupce a finanční kriminality dokončeno vyšetřování případu 10 obviněných osob z trestného činu podvodu. Tyto osoby se snažily vyvést z likvidačního zůstatku Nadace pro rozvoj regionů finanční prostředky ve výši 229 mil. Kč a použít je pro své účely. Jednalo se přitom o zůstatek z prostředků fondů PHARE, které Evropská unie poskytla ČR na konkrétní a přísně účelově vázané projekty.

peněžních ústavů a také první případy nelegálního odčerpávání finančních prostředků z bankovních účtů klientů na území státu, tzv. „phishing“.

Své enormní zisky investuje organizovaný zločin do nákupů luxusního spotřebního zboží, automobilů, nemovitostí, hotelů a starožitností. Je velmi pravděpodobné, že **značné finanční sumy investované cizími státními příslušníky (především pak podnikateli z území bývalého Sovětského svazu) mají původ v trestné činnosti, která byla spáchána mimo území České republiky.**

Organizovaný zločin hledá nové možnosti dalšího zvyšování svých zisků. Ve vzrůstající míře se podílí na **zneužívání moderních technologií**, zejména internetu. Tyto aktivity již byly pozorovány také v České republice. V rámci celé Evropské unie dochází k **rozsáhlému porušování autorských práv či padělání zboží.**

Organizovaný zločin vykazuje řadu styčných ploch a podobných rysů s terorismem. Zásadní rozdíl spočívá v tom, že pro organizovaný zločin je hlavním cílem dosahovat maximálního zisku s minimálním rizikem, zatímco pro terorismus jsou primárním motivem ideologické či politické pohnutky. Nicméně nelze podcenit rizika vyplývající z možné spolupráce organizovaného zločinu s teroristickými organizacemi. Někteří teroristé jsou bývalí členové skupin organizovaného zločinu, kteří byli zrekrutováni teroristickými organizacemi. Vzájemná spolupráce by mohla být výhodná pro teroristické skupiny i pro organizovaný zločin. Organizovaný zločin by mohl poskytovat teroristickým skupinám servisní služby (např. pomoc při nelegální migraci), což by pro něj mohl být další výnosný zdroj financí.

Nedávné zkušenosti z řady „starých“ členských států EU rovněž ukazují, že **teroristé k financování svých aktivit využívají kromě legální výdělečné činnosti také různé druhy kriminálních aktivit.**

V obecné rovině lze konstatovat, že **některá opatření primárně určená k boji s organizovanou kriminalitou jsou rovněž využitelná k prevenci a potírání terorismu.** Česká republika je nejen tranzitním místem, ale i prostorem pro krátkodobý pobyt osob podezřelých z napojení na teroristické skupiny, jejich podpůrné organizace nebo pro jednotlivce s radikálním zaměřením.

V České republice se otevřeně neprojevuje žádná z mezinárodních teroristických organizací. Teroristické struktury se mění v systém malých teroristických buněk a obtížně odhalitelných sítí operujících v rámci společného a prostupného evropského prostoru, jehož součástí je i Česká republika.

Charakteristickým rysem **vražd**, provedených v rámci aktivit skupin organizovaného zločinu, je skutečnost, že jejich vlastní provedení není primárním cílem pachatelů, ale jedná se o nevyhnutelný sekundární produkt přešlé trestné činnosti. Cílem je zakrýt trestnou činnost, ať již odstraněním nepohodlných svědků či spolupachatelů, nebo boj mezi jednotlivými skupinami o sféry vlivu. Převážně se jedná o vraždy provedené na objednávku, kdy mezi vykonavatelem a poškozeným neexistuje žádný vztah. Část vykonavatelů tvoří cizí státní příslušníci, kteří po spáchání trestného činu opouští území republiky. Důležitý je fakt, že se samotní poškození rovněž mnohdy dopouští závažné trestné činnosti. Uvedené skutečnosti velmi znesnadňují vyšetřování těchto trestných činů. Okolí postižených o jejich aktivitách odmítá vypovídat z obavy o svůj život, ale především z obavy o svou vlastní kriminalizaci. Dochází k situacím, kdy **oběť, pachatelé i svědci násilné činnosti jsou**

příslušníci podsvětí. Lze předpokládat, že u části vražd z prostředí organizovaného zločinu nebylo zjištěno jejich spáchání, ani nebyly odhaleny. Tyto vraždy tedy nejsou zahrnuty do statistik Policie ČR. Způsob provedení vražd je na vysoce profesionální úrovni. **Počet vražd a brutalita jejich provedení souvisí, mimo jiné, se vzrůstajícími aktivitami organizovaného zločinu na území České republiky.**

Skupiny organizovaného zločinu využívají služeb externích poradců (zejména v oblasti právního či ekonomického poradenství). Typická je snaha prosadit své záměry pomocí lobbingu či dosadit spřízněné osoby do struktur rozhodovacího procesu. K servisní činnosti pro skupiny organizovaného zločinu jsou ve zvyšující se míře využívány dosud bezúhonné osoby, které jsou koptovány do jednotlivých organizačních struktur zločineckých uskupení. Motivací pro tyto osoby je především touha po rychlém a snadném zisku.

Organizovaný zločin představuje vážný a rozsáhlý problém. **Nelze přesně stanovit škody, které svou činností České republiky způsobuje; lze však předpokládat, že rozsah škod bude značný.** Negativní působení organizovaného zločinu se projevuje nejen v oblasti hospodářské, ale způsobuje též vážné, obtížně kvantifikovatelné sociální problémy (např. utrpení žen nucených k prostituci, kriminalita drogově závislých).

Obecně lze za hlavní prvky, které umožňují rozmach organizovaného zločinu označit korupci ve veřejné správě, nedostatečnou nebo slabou legislativu, slabé orgány činné v trestním řízení a malou transparentnost financování soukromých institucí (např. některých podniků a neziskových organizací).

V případě nedostatečného boje proti organizovanému zločinu v České republice hrozí zejména:

- **další průnik organizovaného zločinu do státní správy a samosprávy s cílem přímo ovlivňovat rozhodovací procesy a ovládnout státní majetek, finance a moc,**
- **průnik organizovaného zločinu do médií,**
- **postupný nárůst případů sofistikované ekonomické kriminality,**
- **ohrožení bezpečnosti a majetku obyvatel České republiky.**

Z dlouhodobějšího hlediska by mohlo v případě neúspěšného boje s organizovaným zločinem České republiky hrozit:

- **možnost propojení aktivit některých skupin organizovaného zločinu s teroristickými skupinami,**
- **snížení prestiže České republiky v zahraničí a s tím spojené dopady např. v rovině ekonomické, diplomatické,**
- **pokles důvěry obyvatel České republiky k institucím státu,**
- **nárůst preferencí / volebních zisků antisystémových politických subjektů.**

← - - - **Naformátováno: Odrážky a číslování**

(Konkrétní případy činnosti organizovaného zločinu v České republice a v zahraničí jsou uvedeny v příloze č. 4.2.)

1.3. Boj proti organizovanému zločinu v České republice

V současné době je v Policii ČR zařazeno přibližně 44 014 policistů (tabulkový stav je 47 416 služebních míst; údaj z října 2007). Zároveň v této instituci pracují i občanští zaměstnanci, kterých je 11 353.

Bojem proti organizovanému zločinu se zabývají zejména:

Útvar pro odhalování organizovaného zločinu, Národní protidrogová centrála a Útvar odhalování korupce a finanční kriminality. Jako servisní útvary pro celou službu fungují Útvar zvláštních činností a Útvar speciálních činností. **Všechny tyto útvary formálně organizačně spadají pod Úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR.**

Národní protidrogová centrála se věnuje vyšetřování závažné či organizované drogové kriminality, včetně s ní souvisejících trestných činů. **Útvar pro odhalování organizovaného zločinu** se věnuje objasňování organizované a závažné trestné činnosti kriminálních skupin (zvláště závažných a organizovaně páchaných trestných činů v oblasti: násilných projevů, vydírání a nástražných výbušných systémů užitých proti životu, zdraví nebo majetku, nedovoleného obchodování se zbraněmi, výbušninami, štěpnými materiály a jinými nebezpečnými látkami, nelegální migrace a obchodu s lidmi, terorismu a extremismu, padělání a pozměňování peněz a jiných platebních prostředků, financování terorismu). **Útvar odhalování korupce a finanční kriminality** se věnuje především problematice závažné a organizované hospodářské, finanční, daňové trestné činnosti, trestné činnosti korupčního charakteru a trestným činům veřejných činitelů. **Jednotlivé problematiky zrušeného Útvaru odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality byly rozděleny mezi Úřad služby kriminální policie a vyšetřování, celostátní útvary a krajské správy policie.**

Boj s organizovaným zločinem komplikuje roztržičnost agendy mezi jednotlivé výše uvedené útvary. Ačkoliv se věnují velice blízkým a úzce souvisejícím problematikám, každý pracuje na případech ve své působnosti. Vážné mezi nimi komunikace, vytváření společných týmů je ojedinělé, sdílení informací je pouze nárazové a často závisí na momentální ochotě vedení útvarů spolupracovat. Dále ho komplikují rozdíly ve velikosti jednotlivých útvarů, šíři jejich působnosti, nastavení způsobů práce, personální práci i vnitřním organizačním uspořádáním. Konkrétně existují rozdíly např. v oblasti práce s informacemi, mezi provozovanými informačními a analytickými systémy, rozdílné jsou i přístupy ke komunikaci a kooperaci s ostatními útvary policie, jak celostátními tak regionálními, nebo oblast metodického vedení. **Zásadní roli hraje existence řady nezkoordinovaných informačních systémů a především absence společného analyticko informačního systému, který musí být jednotný pro celou službu kriminální policie a vyšetřování.** Závažný problém představuje nedostatečné vzdělání některých příslušníků Policie ČR.

Vzhledem k závažnosti aktivit organizovaného zločinu na území České republiky obecně platí, že je **nezbytné maximálním způsobem zefektivnit činnost specializovaných útvarů Policie ČR, které se zabývají bojem proti této formě kriminality.**

Je nutné zvážit možné varianty reformy současného stavu organizačního uspořádání celostátních útvarů neuniformované policie (dále viz. úkol č. 1 v části 3 materiálu).

Nezastupitelnou roli v boji proti organizovanému zločinu v České republice zaujímají také zpravodajské služby (především Bezpečnostní informační služba), justice a některé příslušné orgány státní správy.

Konkrétní příklady aktivit boje s organizovaným zločinem jsou součástí kap. č. 2 a přílohy materiálu.

1. 4. Aktivity mezinárodních subjektů v oblasti boje s organizovaným zločinem

Mezinárodní organizace, zejména Organizace spojených národů (OSN), Rada Evropy (RE) a dále Evropská unie (EU) iniciují řadu opatření v boji proti organizovanému zločinu. Zároveň koordinují činnost národních iniciativ v jednotlivých zemích. Důvodem je skutečnost, že negativní dopady zejména praní špinavých peněz, korupce, obchodu s lidmi, pašování zbraní a obchodování s drogami se stupňují v souvislosti s postupující globalizací a při stále větším uplatnění moderních technologií.

V roce 1996 započala příprava *Úmluvy proti nadnárodnímu organizovanému zločinu*, kterou valné shromáždění OSN schválilo v roce 2000. Česká republika dokument podepsala, ale neratifikovala. Úmluvu doplňují tři protokoly: a) Protokol o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi (gesce Ministerstvo vnitra, Česká republika dokument podepsala, ale neratifikovala); b) Protokol proti pašování přistěhovalců po zemi, po moři a letecky (gesce Ministerstvo vnitra, Česká republika dokument podepsala, ale neratifikovala); c) Protokol proti nedovolené výrobě palných zbraní, jejich částí a dílů a střeliva a proti obchodování s nimi (gesce Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu, Česká republika k dokumentu dosud nepřistoupila).

Mezinárodní společenství připravilo také další dokumenty, které řeší vybrané specifické aktivity organizovaného zločinu. Jde o *Úmluvu OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami z roku 1988*, *Úmluvu Rady Evropy o praní, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů ze zločinu z roku 1990* a o *Úmluvu Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích z roku 1997*. Tyto úmluvy Česká republika podepsala a ratifikovala.

V rámci Rady Evropské unie funguje *Multidisciplinární pracovní skupina Rady Evropské unie pro organizovaný zločin (MDG)*, která je fórem pro přípravu politiky Evropské unie v oblasti boje proti organizovanému zločinu a v souvisejících oblastech. Tato pracovní skupina se zabývá všemi dokumenty Evropské unie týkajícími se této problematiky. MDG se dále zabývá oblastí mezinárodní spolupráce orgánů činných v trestním řízení v boji proti organizovanému zločinu a nejzávažnějším formám trestné činnosti.

V rámci Evropské unie byl do roku 2005 zpracováván analytický materiál *Zpráva o organizovaném zločinu (OCR, Organised Crime Report)*, který je počínaje rokem 2006 nahrazen dokumentem *Hodnocení rizik organizovaného zločinu (OCTA, Organised Crime Threat Assessment)*. V souvislosti se zavedením OCTA se zásadně změnil nejen obsah zprávy (orientace na budoucí hrozby, nikoli na dosavadní výsledky činnosti státních orgánů), ale také

metodika shromažďování údajů. OCTA zejména identifikuje současné a budoucí hrozby a mezery v kolektivním poznání Evropské unie ve vztahu k hrozbě organizovaného zločinu.⁵

Přínos OCTA bude vždy přímo záviset na množství a kvalitě informací, poskytovaných jednotlivými členskými státy. Čím bude jasnější obraz o vývoji, trendech a aktivitách organizovaného zločinu v určité oblasti, tím přesnější může být i popis hrozeb s doporučením prostředků k jeho potírání. OCTA má sloužit jako vodítko pro stanovování priorit jednotlivých členských zemí v oblasti boje s organizovaným zločinem.

1.5. Předcházející koncepční materiály

Různými aspekty boje proti organizovanému zločinu se zabývá řada koncepčních a analytických materiálů Ministerstva vnitra České republiky⁶, Policie ČR⁷, zpravodajských služeb a dalších subjektů. **Předkládaný materiál byl vypracován s cílem zastřešit a vytvořit celistvou a kompaktní strategii boje s organizovaným zločinem. Cílem materiálu je rovněž navázat na výše zmíněné dokumenty, dále je doplnit a předložit opatření, která se budou zabývat aktuálními problémy spojenými s činností organizovaného zločinu jako takového na území České republiky.**

Stále platným dokumentem je *Aktualizovaná Koncepce boje proti organizovanému zločinu*, která byla přijata usnesením vlády České republiky č. 1044 ze dne 23. října 2000. Materiál byl zpracován Ministerstvem vnitra ve spolupráci s dalšími orgány státní správy a obsahoval celkem 10 úkolů. V květnu roku 2006 vypracovalo Ministerstvo vnitra dokument *Informace o plnění Aktualizované Koncepce boje proti organizovanému zločinu*, vyhodnocující plnění stanovených úkolů (viz kapitola č. 2 tohoto materiálu).

Řada problematik boje s organizovaným zločinem je řešena v rámci konkrétních koncepčních materiálů. V tomto směru je nutné zmínit zejména následující oblasti:

a) Obchod s drogami

Základním strategickým materiálem v oblasti protidrogové politiky České republiky je *Národní strategie protidrogové politiky na období 2005 – 2009*, která byla schválena

⁵ V současné době získává OCTA informace z více než 60 různých zdrojů: z členských zemí Evropské unie i dalších států, dále z organizací EUROJUST, OLAF, FRONTEX aj. Významnou část tvoří informace ze soukromého sektoru, otevřených zdrojů a vlastní poznatky Europolu. U organizovaného zločinu sleduje zejména následující prvky: strukturu zločineckých skupin, mezinárodní dimenzi zločineckých skupin, používání násilí, využívání obchodních struktur a vliv zločineckých skupin. Při analýze zločineckých struktur využívá dvě základní metody: PEST (Political, Economical, Social, Technical) – zaměřena na popis prostoru činnosti skupin a SWOT (Strength, Weaknesses, Opportunities, Threats) – popis vnitřních faktorů skupin organizovaného zločinu. OCTA sleduje následující typy trestné činnosti: obchod s drogami, obchod s lidmi, padělání dokumentů, zboží a eur a praní špinavých peněz. Nezabývá se však problematikou terorismu.

⁶ Zejména následující koncepční a analytické materiály: *Národní akční plán boje proti terorismu*, *Zpráva o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území České republiky*, *Zpráva o situaci v oblasti migrace na území ČR*, *Informace o plnění úkolů Akčního plánu boje s nelegální migrací*, *Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2006 – 2011*, *Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám pro období 2006 – 2007*, *Národní plán boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na období 2006 – 2008*, *Zpráva o připravenosti ČR k převzetí schengenského acquis*.

⁷ Především souhrnné výroční zprávy celorepublikových útvarů Policie České republiky.

usnesením vlády č. 1305 ze dne 22. prosince 2004. Je v pořadí čtvrtou strategií za dobu existence České republiky. Obdobně jako všechny moderní protidrogové strategie v Evropské unii je založena na vyváženém uplatňování intervencí v oblasti snižování poptávky (prevence, léčba, resocializace), minimalizace rizik a potlačování nabídky (snižování dostupnosti drog).

Akční plán realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2005 až 2006 byl vypracován na základě Národní strategie protidrogové politiky na období 2005 – 2009 a dne 13. července 2005 jej schválila Vláda České republiky svým usnesením č. 886. Akční plán vychází z akčních plánů pro jednotlivé oblasti protidrogové politiky státu, zpracovaných jednotlivými ministry a je v souladu s *Protidrogovou strategií Evropské unie (2005-2012)* a s *Protidrogovým akčním plánem Evropské unie (2005-2008)*.

Dne 25. července 2007 byl schválen *Akční plán realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2007–2009* (usnesení vlády č. 845).

b) Obchod s lidmi

Základním koncepčním materiálem pro boj proti obchodování s lidmi v České republice je dokument nazvaný *Národní strategie boje proti obchodování s lidmi (pro období 2005 – 2007)*. Strategie byla schválena vládním usnesením č. 957/2005 ze dne 22. července 2005 a navazuje na předchozí koncepční materiál *Národní strategii boje proti obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování v České republice*⁸. Fenomén obchodu s lidmi je reflektován taktéž v dalších zákonných i podzákonných normách a interních aktech řízení.

c) Korupce

V roce 1999 vláda schválila *Vládní program boje proti korupci v České republice*. Od roku 2001 je vláda o plnění aktuálních protikorupčních úkolů informována v materiálu nazvaném *Zpráva o korupci v České republice a o plnění harmonogramu opatření Vládního programu boje proti korupci*. Tento materiál, zpracováváný v rámci Ministerstva vnitra, byl vytvářen každoročně. Od roku 2005 se s jeho vytvářením počítá v dvouletých intervalech.

V roce 2006 došlo ke koncepčnímu posunu v řešení problematiky boje proti korupci. Dne 25. října 2006 byla usnesením vlády České republiky č. 1199 schválena *Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2006 až 2011*. Dokument navazuje na *Aktualizovaný vládní program boje proti korupci* přijatý usnesením vlády č. 560 ze dne 11. května 2005. Opatření navrhovaná ve Strategii dále rozvíjí již plněné úkoly a zároveň reagují na aktuální potřeby v oblasti boje proti korupci.⁹

V roce 2007 navázala na uvedenou strategii *Zpráva o korupci v České republice v letech 2005 – 2006 a o plnění Aktualizovaného vládního programu boje proti korupci*, kterou schválila vláda svým usnesením ze dne 18. června 2007 č. 676. Tímto usnesením vláda zrušila Aktualizovaný vládní program boje proti korupci a doplnila Strategii vlády v boji proti korupci na období let 2006 až 2011 o nové úkoly.

⁸ Ministerstvo vnitra připravilo koncepční dokument *Národní strategie boje proti obchodování s lidmi (pro období let 2008-2011)*. Strategie bude do konce roku 2007 předložena vládě ke schválení.

⁹ Strategie se opírá o tři pilíře: 1. prevence (zamezení korupční příležitosti); 2. průhlednost (maximální a ničím neomeзованou veřejnou kontrolu nad fungováním veřejných institucí a nad nakládáním s veřejnými prostředky); 3. postih.

d) Terorismus

Některá opatření přijatá v České republice k boji proti terorismu lze využít rovněž v boji s organizovaným zločinem. Klíčová opatření jsou obsažena v *Národním akčním plánu boje proti terorismu*, který je pravidelně vyhodnocován a aktualizován¹⁰.

e) Kyberkriminalita

Opatření k boji proti kyberkriminalitě jsou obsažena v řadě koncepčních materiálů, např. v aktualizované *Koncepci boje proti trestné činnosti v oblasti informačních technologií* (vnitroresortní materiál Ministerstva vnitra) nebo v dokumentu *Aktuální úroveň zajištění kybernetické bezpečnosti České republiky*¹¹. Oblast kyberkriminality je řešena rovněž v rámci boje proti dětské pornografii, extremismu a terorismu.

¹⁰ *Národní akční plán boje proti terorismu (pro rok 2002)* vláda České republiky schválila dne 10. dubna 2002 svým usnesením č. 385; *Národní akční plán boje proti terorismu (Aktualizované znění pro rok 2003)* vláda České republiky schválila dne 14. dubna 2003 svým usnesením č. 361; *Národní akční plán boje proti terorismu (Aktualizované znění pro rok 2004)* vláda České republiky schválila dne 19. května 2004 svým usnesením č. 479; *Národní akční plán boje proti terorismu (Aktualizované znění pro léta 2005 - 2007)* vláda České republiky schválila dne 16. listopadu 2005 svým usnesením č. 1466.

V současné době je předkládána k projednávání aktualizace Národního akčního plánu boje proti terorismu (pro léta 2007-2009), která bude přijata do konce roku 2007.

¹¹ Materiál byl v dubnu 2007 předložen Bezpečnostní radě státu, která ho vrátila ministru vnitra k dopracování (včetně přípravy související Studie proveditelnosti). Upravený text dokumentu bude přeložen Bezpečnostní radě státu v polovině roku 2008.

2. VYHODNOCENÍ AKTUALIZOVANÉ KONCEPCE BOJE PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU

Úkol č. 1

Do 31. prosince 2000 vytvořit podmínky pro podřízení expertních pracovních skupin působících dosud při Ministerstvu vnitra jednotné koordinační roli Bezpečnostní rady státu, jako orgánu pro koordinaci koncepčního řešení boje proti organizovanému zločinu; rozšířit expertní pracovní skupiny k organizovanému zločinu o zástupce mimoexekutivní sféry.

Provede: ministr vnitra.

V rámci Ministerstva vnitra působí expertní pracovní skupiny k jednotlivým formám organizované kriminality.¹² V těchto expertních skupinách byli zastoupeni, případně byli zváni k ad hoc diskusím i představitelé akademických institucí, příp. zástupci nevládních organizací (typicky např. v oblasti boje proti korupci, obchodu s lidmi, boje proti organizovaným krádežím aut).

Jistou koordinační funkci v oblasti boje s organizovaným zločinem plní též *Společná zpravodajská skupina (SZS)*, která je stálým pracovním orgánem Výboru pro zpravodajskou činnost předurčeným pro výměnu zpravodajských informací a zajištění koordinace mezi zpravodajskými službami, Policií České republiky, Ministerstvem vnitra a Ministerstvem zahraničních věcí.

Nedošlo k vytvoření pracovního orgánu, který by strategicky určoval směr boje s vybranými aspekty organizovaného zločinu.

• Byly vytvořeny pracovní skupiny s cílem prohloubit koordinaci činnosti bezpečnostních složek státu.

Úkol č. 2

Podporovat průběžně vědecký výzkum problematiky boje proti organizovanému zločinu.

Provedou: místopředseda vlády a ministr spravedlnosti a předseda Legislativní rady vlády, místopředseda vlády a ministr financí, ministři vnitra, školství, mládeže a tělovýchovy, místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí.

Vzhledem k současnému geopolitickému vývoji v oblasti bezpečnosti je věnována zvýšená pozornost problematice bezpečnostního výzkumu. Tento trend lze vysledovat

¹² Jedná se o následující pracovní skupiny: a) pracovní skupina k řešení problematiky krádeží motorových vozidel, b) meziresortní koordinační skupina pro boj s korupcí, c) pracovní skupina k analýze činnosti cizojazyčných zločineckých skupin na území ČR, d) pracovní skupiny v rámci problematiky obchodování s lidmi, e) pracovní skupina „Výnosy“, f) neformální pracovní skupina k řešení problémů spojených s bojem proti informační kriminalitě, g) pracovní skupina zabývající se problematikou pořádání hudebních koncertů pravicovými extremisty. V průběhu let 2000 a 2001 působila při Ministerstvu vnitra Ad-hoc pracovní skupina pro oblast kriminality páchané na životním prostředí. Problematika organizovaného zločinu je Ministerstvem vnitra řešena také v rámci tzv. kulatých stolů.

i v rámci České republiky. Usnesením vlády č. 1192 ze dne 18. října 2006, o Aktualizovaných dlouhodobých základních směrech výzkumu, byl *Bezpečnostní výzkum* zařazen mezi směry základní.¹³

Ministerstvo spravedlnosti plnilo tento úkol zejména prostřednictvím svého resortního výzkumného pracoviště - *Institutu pro kriminologii a sociální prevenci (IKSP)*. Ministerstvo zahraničních věcí finančně podporuje projekty zabývající se islámským fundamentalismem, mezinárodní drogovou problematikou a mezinárodním terorismem. Ministerstvo zahraničních věcí v této oblasti těsně spolupracuje se svou příspěvkovou organizací - *Ústavem mezinárodních vztahů*. V roce 2005 bylo zřízeno místo "koordinátora pro boj proti terorismu", který úzce spolupracuje s příslušnými orgány České republiky.

Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Policií České republiky provedlo v roce 2006 monitoring současných aktivit v oblasti bezpečnostního výzkumu v rámci resortu. Výsledky tohoto průzkumu byly zahrnuty do pracovního materiálu *Analýza současného stavu zapojení do bezpečnostního výzkumu*, který byl zpracován pro potřeby Odborné pracovní skupiny *Výboru pro civilní nouzové plánování (VCNP)* pro koordinaci bezpečnostního výzkumu.

Dosavadní výzkumná činnost přinesla jen dílčí poznatky o činnosti organizovaného zločinu v České republice i v zahraničí a vyžaduje přijetí dalších opatření (více viz kapitola č. 3).

- Dosavadní výzkumná činnost přinesla dílčí poznatky o činnosti organizovaného zločinu v České republice i v zahraničí.
- Je nezbytné dále zkoumat různé aspekty organizovaného zločinu. V tomto směru je vhodné, aby bezpečnostní složky státu prohloubily spolupráci se zástupci akademické sféry a nevládních organizací tak, aby získané výstupy byly přímo využitelné bezpečnostními složkami České republiky.

¹³ Hlavní směry rozvoje bezpečnostního výzkumu v podmínkách České republiky lze stručně charakterizovat následujícím způsobem: 1. Vytvoření uceleného systému bezpečnostního výzkumu České republiky; 2. Formulování komplexních programů bezpečnostního výzkumu s preferencí podpory rozvoje sil a prostředků; poznatkové, technické a technologické základny a rozvoje schopností lidského potenciálu s cílem dosažení takové poznatkové, personální, technické a technologické úrovně, která umožní České republice získat, osvojovat si, udržovat a rozvíjet specifické schopnosti potřebné pro zajištění obrany a bezpečnosti státu a jeho obyvatel na požadované úrovni v měnících se podmínkách s efektivním využíváním dostupných zdrojů. 3. Efektivní koordinace bezpečnostního výzkumu; 4. Důsledné využívání již vytvořených a dostupných poznatků. 5. Využívání mezinárodní spolupráce a výměny vědeckých a technických informací. 6. Systém bezpečnostního výzkumu ČR rozvíjet s komplexním přístupem k rozvoji vědy, techniky a technologií a realizovat jej jako systém zdrojově nenáročný, omezující samostatné výzkumné instituce zainteresovaných resortů na rozsah nezbytných jinde neřešených výzkumných problémů obrany a bezpečnosti státu a jeho obyvatel a využívající širokého výzkumného potenciálu státních i nestátních organizací v České republice.

Úkol č. 3

Vytvářet průběžně legislativní a organizační podmínky pro odčerpávání výnosů z trestné činnosti (například formou spolupráce policejních složek s orgány správního dozoru, zprovozněním centrálního analytického systému, zřízením zvláštních „konfiskačních“ týmů složených z odborníků policie a územních finančních orgánů, vypracováním interních předpisů upravujících předávání informací mezi orgány činnými v trestním řízení a územními finančními orgány a celními orgány).

Provede: ministr vnitra ve spolupráci s místopředsedou vlády a ministrem spravedlnosti a předsedou Legislativní rady vlády, místopředsedou vlády a ministrem financí a ředitelem Bezpečnostní informační služby.

Obecně lze konstatovat, že dosud byla učiněna řada opatření, která přispívají k naplnění úkolu č. 3.¹⁴ Konkrétně v roce 2006 pak zaznamenala problematika odčerpávání výnosů plynoucích z trestné činnosti několik změn. Mezi největší z nich patří přijetí a nabytí účinnosti zák. č. 253/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, jednak zrušení Útvaru odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality Služby kriminální policie a vyšetřování. Ani po těchto změnách **stále není dosaženo konečného žádoucího stavu a bude nutno pokračovat v započatém úsilí, tedy ve vytvoření dostatečných podmínek pro odčerpání výnosů z trestné činnosti a účinnému zabránění jejich legalizace.**

Přijetím zákona č. 253/2006 Sb. s účinností od 1. července 2006 došlo ke změně trestního zákona a trestního řádu, a to konkrétně v ustanoveních umožňujících zajišťování a konfiskaci majetku v trestním řízení (tedy i výnosů z trestné činnosti). Jak lze dovodit z § 55 odst. 1 písm. c) a d) trestního zákona, nově se za výnos z trestné činnosti považuje jakákoliv majetková hodnota, která byla získána trestným činem nebo jako odměna za něj, nebo byla za tyto majetkové hodnoty alespoň zčásti nabyta. Samotné odčerpávání výnosů z trestné činnosti zůstává založeno na 2 základních fázích:

1. zajištění a správa výnosů z trestné činnosti (fáze zajištění) – fakultativní fáze,
2. propadnutí nebo zabránění výnosů z trestné činnosti (fáze konfiskace) – obligatorní fáze.

¹⁴ Mezi nejvýznamnější z nich patří zakotvení skutkové podstaty trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti do § 252a trestního zákona. Stalo se tak prostřednictvím „euronovely“ trestního zákona, s účinností od 1. července 2002. Dalším krokem bylo přijetí zákona č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů, který odstranil předchozí nedostatky týkající se správy zajištěného majetku. Účinnosti tento zákon nabyl dnem 1. ledna 2004. Významnou skutečností pro vyhledávání výnosů z trestné činnosti bylo rovněž prolomení povinnosti zachovávat mlčenlivost o skutečnostech vyplývajících z daňového řízení novelou zákona č. 337/1992, o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, s účinností od 1. července 2004. Prolomení mlčenlivosti bylo omezeno na specializované policejní složky určené ministrem vnitra, mezi něž se v současné době řadí Útvar odhalování korupce a finanční kriminality, Národní protidrogová centrála, Útvar pro odhalování organizovaného zločinu a Policie České republiky odbory správ krajů a správy hl. města Prahy Služby kriminální policie a vyšetřování zabývající se odhalováním a vyšetřováním hospodářské kriminality. Ministerstvo vnitra na počátku roku 2005 iniciovalo vznik pracovní skupiny „Výnosy“, složené ze zástupců Ministerstva vnitra, Ministerstva spravedlnosti, Nejvyššího státního zastupitelství, Nejvyššího soudu a Policie České republiky. Cílem této skupiny je podrobná analýza problematiky vyhledávání, zajišťování a odčerpávání výnosů z trestné činnosti a navržení potřebných řešení v legislativní i nelegislativní oblasti. Postupně by měl být vytvořen systém, který umožní efektivně odčerpávat co možná největší část nelegálních zisků, a to jak prostředky trestně právními, tak i mimotrestními, např. s využitím institutů daňového práva. Konečně lze zmínit, že v letech 2004-2005 byly uzavírány dohody o spolupráci na efektivním vyhledávání výnosů z trestné činnosti mezi Policií ČR, Finančními ředitelstvími, Daňovou správou a Celní správou.

Zajištění výnosů z trestné činnosti je považováno za prozatímní řešení situace do doby vydání pravomocného rozhodnutí ve věci. Má pouze fakultativní charakter, tzn. že vydání rozhodnutí o zajištění je na uvážení orgánu činného v trestním řízení. Novela trestního řádu rozšířila škálu zajišťovacích instrumentů a umožnila tak zajištění všech typů majetkových hodnot pocházejících z trestné činnosti. Dříve se zajišťování výnosů realizovalo zejména s využitím § 47an. a 347an. trestního zákona, což bylo ztíženo nutností zajistit celý majetek, který navíc musel náležet obviněnému. Nyní lze zajistit výnos z trestné činnosti prostřednictvím zajištění jednotlivých věcí nebo jiných majetkových hodnot, a to bez ohledu na skutečnost, zda náleží obviněnému nebo jiné osobě, případně zda náleží právnické nebo fyzické osobě.

Velký přínos novely byl zaznamenán v oblasti konfiskace výnosů z trestné činnosti upravené v trestním zákoně. Od 1. července 2006 je soud povinen uložit pachateli trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty, pokud se prokáže, že tato majetková hodnota je výnosem z trestné činnosti, její skutečný majitel není znám a pachatel ji tudíž drží neoprávněně¹⁵. Nově byl do trestu propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty vložen institut propadnutí náhradní hodnoty, který soud může využít, pokud bylo zmařeno propadnutí výnosu z trestné činnosti. K naplnění vymezeného úkolu přispívá i nově upravená povinnost soudu zabrat věc nebo jinou majetkovou hodnotu pocházející z trestné činnosti, i pokud nenáleží pachateli. Takto lze zejména zabrat výnos z trestné činnosti, který byl pachatelem převeden na jinou osobu, fyzickou nebo právnickou. Pokud tato osoba není dostatečně chráněna dobrou vírou o převodu a nabytí této majetkové hodnoty do vlastnictví, pak soud má ze zákona povinnost tuto majetkovou hodnotu zabrat vždy.¹⁶ Obdobně i zde je možno namísto majetkové hodnoty zabrat náhradní hodnotu.

Novela provedená v oblasti zajišťování a konfiskace výnosů z trestné činnosti ve svém celku představuje podstatný posun k vytvoření podmínek pro odčerpávání výnosů z trestné činnosti. Stále však zůstávají k dořešení některé otázky, které jsou vymezeny v následující kapitole koncepce.

K 1. lednu 2007 došlo po dvouletém fungování Útvaru odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality (finanční policie, FIPO) k jeho zrušení. Pravomoci FIPO byly rozděleny mezi několik policejních útvarů, a to mezi Útvar odhalování korupce a finanční kriminality, Národní protidrogovou centrálu, Útvar pro odhalování organizovaného zločinu a Policii České republiky odbory správ krajů a správy hl. města Prahy Služby kriminální policie a vyšetřování, zabývající se odhalováním a vyšetřováním hospodářské kriminality. Malá část policistů byla systematizací rovněž zařazena na Policejní prezidium ČR. Cílem reorganizace je dosáhnout stavu, kdy policie bude vždy a na všech úrovních prověřovat, zda v souvislosti s trestnou činností nedošlo k obohacení pachatele nebo jiné osoby.

Opatření, cílená na oblast výnosů z trestné činnosti, jsou součástí kapitoly č. 3.

- Odčerpávání výnosů z trestné činnosti je nezbytným nástrojem boje s organizovaným zločinem. Stávající právní úprava poskytuje řadu nástrojů k odčerpávání výnosů z trestné činnosti. Bude však nutné rozšířit škálu možností zásahu do legálního majetku.

¹⁵ Dle § 55 odst. 3 trestního zákona.

¹⁶ Dle § 73 odst. 1 písm.d) a odst. 2 trestního zákona.

Úkol č. 4

Průběžně připravovat a realizovat legislativní a organizační opatření k zabránění evidenční legalizace odcizených vozidel.

Provedou: ministři dopravy a spojů a vnitra.

Krádeže motorových vozidel spolu s krádežemi věcí z nich a krádežemi součástek tvoří v České republice přibližně čtvrtinu z celkově evidované kriminality.

V České republice bylo v roce 2006 odcizeno 20 996 vozidel (v průměru 57 denně). Objasněnost činila přitom jen 14 % a počet nalezených vozidel byl přibližně 30 %, tedy dvakrát menší, nežli činí průměr v zemích EU.

Směrnice Evropské unie¹⁷ byly zapracovány do zákona, kterým se mění zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně do ustanovení § 4 až 7 zákona č. 56/2001 Sb.

Ve spolupráci s Policií České republiky, Ministerstvem dopravy, Ministerstvem spravedlnosti a zástupci soukromého sektoru byly stanoveny čtyři základní cesty ke zlepšení stavu v této oblasti:

- a) ztížení podmínek pro znovuzavedení odcizeného vozidla do provozu v České republice i mimo Českou republiku a pro realizaci pojistných a leasingových podvodů;
- b) ztížení podmínek pro prodej odcizených vozidel a jejich součástí prostřednictvím bazarů, vrakovišť a inzerce a odcizených věcí z automobilů prostřednictvím zastaváren a jiných podobných provozoven a pro zneužívání identifikačních čísel z autovraků a jejich částí pro trestnou činnost na motorových vozidlech;
- c) předcházení trestné činnosti na motorových vozidlech a prevence vloupání do vozidel, informační kampaň zaměřená na snížení rizika při koupi ojetého motorového vozidla;
- d) zkvalitnění práce policistů a podmínek pro odhalování trestné činnosti na motorových vozidlech.

V resortu Ministerstva vnitra jsou připravována opatření, která mají za cíl potlačit aktivity organizovaného zločinu v této oblasti (viz. kapitola č. 3, úkol číslo 13).

V rámci Ministerstvem vnitra byl v roce 2007 vypracován koncepční materiál *Problematika objasňování krádeží motorových vozidel v ČR*¹⁸, který komplexně pokrývá danou oblast.

¹⁷ Podle článku 5 směrnice Evropské unie č. 1999/37/ES o registračních dokladech a směrnice Komise Evropského společenství 2003/127/ES mají členské státy Evropské unie povinnost se vzájemně informovat o přeregistraci vozidel, které byly dříve registrovány v těchto členských státech. Směrnice pak požadují odebrání registračních dokladů a registračních značek původně přidělených v členských státech Unie.

¹⁸ Koncepční materiál byl v prosinci 2007 postoupen do meziresortního připomínkového řízení a po vypořádání připomínek bude předložen vládě.

- Krádeže motorových vozidel spolu s krádežemi věcí z nich a krádežemi součástí představují v České republice přibližně čtvrtinu z celkově evidované kriminality.
- Uvedená problematika bude řešena v rámci koncepčního materiálu, který Ministerstvo vnitra předloží vládě v roce 2008.

Úkol č. 5

Průběžně připravovat a realizovat legislativní a organizační opatření k zamezení zneužívání podnikatelských institutů k legalizaci pobytu.

Provedou: ministr průmyslu a obchodu ve spolupráci s 1. místopředsedou vlády a ministrem práce a sociálních věcí a ministrem vnitra.

Pokud jde o problematiku cizinců na území České republiky, je postupováno podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Kontrolovat legálnost pobytu cizinců na území České republiky přísluší podle tohoto zákona orgánům služby cizinecké a pohraniční policie. Ministerstvo průmyslu a obchodu se zabývá kontrolou cizinců, konkrétně fyzických a zejména právnických osob, podnikajících na území České republiky, ve vazbě na plnění povinností vyplývajících z živnostenského zákona. Možnost kontrolovat, zda není zneužíváno podnikatelských institutů k legalizaci pobytu, mají podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, rovněž úřady práce a celní orgány. Ve vztahu k cizincům, vedeným v živnostenském rejstříku, Ministerstvo průmyslu a obchodu průběžně zajišťuje provádění kontrolní činnosti živnostenskými úřady, které často spolupracují s dalšími dozorovými orgány, např. s orgány služby cizinecké a pohraniční policie. Živnostenské úřady v rámci své kontrolní činnosti plní rovněž signalizační povinnost, pokud jde o podnikání zahraničních fyzických a právnických osob, ve vztahu k orgánům služby cizinecké a pohraniční policie, krajským obchodním soudům, finančním orgánům, správám sociálního zabezpečení, úřadům práce a dalším úřadům.

K částečnému omezení zneužívání podnikatelských institutů k legalizaci pobytu přispěl zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Stále však přetrvává zneužívání především živnostenských oprávnění, členství v družstvech nebo ve statutárních orgánech obchodních společností k legalizaci pobytu a k práci na území České republiky. K dalšímu snížení tohoto zneužívání podnikatelských institutů má napomoci zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v platném znění, kterým se zjednodušuje možnost získání víza k pobytu nad 90 dnů za účelem zaměstnání tak, že správní řízení o vízu je realizováno současně s řízením o povolení k zaměstnání.

Ministerstvo vnitra připravuje materiál *Plán opatření k eliminaci neformálních způsobů zprostředkování práce cizincům*, který bude předložen v průběhu roku 2008. Uvedená problematika je rovněž řešena v rámci průběžně vyhodnocovaného *Akcího plánu boje s nelegální migrací*.¹⁹

V září 2007 zahájilo činnost *Analytické centrum pro ochranu státních hranic*, které je zaměřeno na problematiku ochrany státních hranic a mezinárodní migrace z pohledu

¹⁹ Schválen Usnesením Vlády ČR č. 108 ze dne 4. února 2004 o Akčním plánu boje s nelegální migrací.

dotčených resortů a má za cíl přispívat ke zlepšení koordinace mezirezortní spolupráce v této oblasti.

Ministerstva vnitra, průmyslu a obchodu a práce a sociálních věcí připravila společný projekt tzv. „zelených karet“, který je zaměřen na obsazení pracovních míst v nedostatkových profesích prostřednictvím kvalifikovaných pracovníků ze zahraničí, zejména ze třetích zemí. Projekt je připravován a má být realizován prostřednictvím úzké součinnosti mezi státními orgány a podnikateli. Projekt „zelených karet“ bude předložen vládě k projednání do konce ledna 2008.

- Přestože došlo k určitému snížení počtu případů zneužívání podnikatelských institutů k legalizaci pobytu na území České republiky je nutné nadále věnovat této problematice pozornost a přijmout opatření, která zabrání či ztíží zneužívání těchto institutů k pobytu cizinců na území státu. Návrhy na zlepšení stávajícího stavu nejsou řešeny v rámci této koncepce.
- Uvedená problematika bude řešena v jiných koncepčních dokumentech. Ministerstvo vnitra připravuje materiál *Plán opatření k eliminaci neformálních způsobů zprostředkování práce cizincům*, který bude předložen v průběhu roku 2008.
- Uvedená problematika je rovněž řešena v rámci *Akčního plánu boje s nelegální migrací*, který byl schválen Usnesením Vlády České republiky č. 108 ze dne 4. února. 2004.
- V září 2007 zahájilo činnost *Analytické centrum pro ochranu státních hranic*, které je zaměřeno na problematiku ochrany státních hranic a mezinárodní migrace z pohledu dotčených resortů a má za cíl přispívat ke zlepšení koordinace mezirezortní spolupráce v této oblasti.
- Ministerstva vnitra, průmyslu a obchodu a práce a sociálních věcí připravila společný projekt tzv. „zelených karet“, který je zaměřen na obsazení pracovních míst v nedostatkových profesích prostřednictvím kvalifikovaných pracovníků ze zahraničí, zejména ze třetích zemí. Projekt je připravován a má být realizován prostřednictvím úzké součinnosti mezi státními orgány a podnikateli. . Projekt „zelených karet“ bude předložen vládě k projednání do konce ledna 2008.

Úkol č. 6

Do 31. prosince 2000 zřídit mezirezortní orgán pro potírání nelegálního zaměstnávání cizinců v České republice (po vzoru Francouzské republiky), který by koordinoval činnost příslušných institucí i dílčí legislativní kroky k řešení nelegální práce a vytvářel koncepci řešení tohoto problému.

Provede: 1. místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí ve spolupráci s místopředsedou vlády a ministrem financí a ministry vnitra, průmyslu a obchodu a ředitelem Bezpečnostní informační služby.

Usnesením Vlády České republiky č. 1044 ze dne 23. října 2000 K Aktualizované koncepci boje proti organizovanému zločinu byl po francouzském vzoru zřízen Meziresortní orgán pro potírání nelegálního zaměstnávání cizinců (MOPNZC), jehož hlavním úkolem je vytvářet koncepci řešení této problematiky, koordinovat činnost příslušných institucí a vzájemnou informovaností zlepšit efektivitu boje s nelegální prací cizinců na všech úrovních. Vedle represí a kontroly se orgán snaží koordinovat přípravu nové legislativy, nástrojů prevence, získávat informace z oblasti výzkumu migrace a šedé ekonomiky. Zvláštní důraz je kladen na hledání mechanismů, které by zamezovaly vzniku nelegálního zaměstnávání.²⁰

Činnost meziresortního orgánu byla zahájena v roce 2001. Jeho dosavadní činnost v podstatě shrnula hlavní problémy, s nimiž se Česká republika v této oblasti potýká. Působení Meziresortního orgánu bylo zaměřeno především na koordinaci činností příslušných institucí, na vytváření koncepcí řešení problémů nelegálního zaměstnávání cizinců a navrhování relevantních legislativních změn a v tomto směru orgán splnil svou funkci. Jeho aktivity však **neměly přímý vliv na utlumení organizovaného zločinu** na území státu. V dalším období bude nezbytné věnovat pozornost efektivitě centrálně navrhovaných opatření na lokální úrovni s důrazem na vynucování sankcí, rovněž však rozvoji opatření preventivního charakteru ve vztahu ke zvyšování možností legální participace cizinců na pracovním trhu České republiky.

Ministerstvo vnitra připravuje materiál *Návrh opatření k eliminaci neformálních způsobů zprostředkování práce cizincům*, který bude předložen v průběhu roku 2008. Uvedená problematika je rovněž řešena v rámci průběžně vyhodnocovaného *Akčního plánu boje s nelegální migrací*²¹ a v rámci *Národní strategie boje proti obchodování s lidmi (pro období let 2008-2011)*. Strategie bude do konce roku 2007 předložena vládě ke schválení.

V září 2007 zahájilo činnost *Analytické centrum pro ochranu státních hranic*, které je zaměřeno na problematiku ochrany státních hranic a mezinárodní migrace z pohledu dotčených resortů a má za cíl přispívat ke zlepšení koordinace mezirezortní spolupráce v této oblasti.

²⁰ V meziresortním orgánu jsou zastoupeny následující instituce: Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo financí, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Bezpečnostní informační služba, Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie, Ministerstvo zahraničních věcí, Generální ředitelství cel, Český statistický úřad, Českomoravská konfederace odborových svazů, Svaz průmyslu a dopravy a Svaz podnikatelů ve stavebnictví. Práce meziresortního orgánu se účastní i zástupci Státního úřadu inspekce práce, Katedry sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, Oblastního ředitelství cizinecké a pohraniční policie Praha, Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, Úřadů práce Praha, Ostrava a Brno-město.

²¹ Schválen Usnesením Vlády ČR č. 108 ze dne 4. února 2004 o Akčním plánu boje s nelegální migrací.

- V roce 2001 zahájil činnost Meziresortní orgán pro potírání nelegálního zaměstnávání cizinců, který se doposud soustředil především na vymezení a shrnutí hlavních problémů, s nimiž se Česká republika v této oblasti potýká. Aktivita meziresortního orgánu neměly přímý pozitivní vliv na utlumení organizovaného zločinu na území státu
- Ministerstvo vnitra připravuje materiál *Plán opatření k eliminaci neformálních způsobů zprostředkování práce cizincům*, který bude předložen v průběhu roku 2008.
- Uvedená problematika je rovněž řešena v rámci *Akčního plánu boje s nelegální migrací*, který byl schválen Usnesením Vlády České republiky č. 108 ze dne 4. února 2004.
- Problematika je řešena také v *Národní strategii boje proti obchodování s lidmi (pro období let 2008-2011)*, která bude předložena do konce roku 2007 vládě ke schválení.
- V září 2007 zahájilo činnost *Analytické centrum pro ochranu státních hranic*, které je zaměřeno na problematiku ochrany státních hranic a mezinárodní migrace z pohledu dotčených resortů a má za cíl přispívat ke zlepšení koordinace meziresortní spolupráce v této oblasti.

Úkol č. 7

Průběžně koncepčně řešit potírání organizovaných zločineckých aktivit proti životnímu prostředí.

Provede: ministra vnitra ve spolupráci s místopředsedou vlády a ministrem spravedlnosti a předsedou Legislativní rady vlády, místopředsedou vlády a ministrem financí a ministrem životního prostředí.

Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti, Ministerstvem financí – Generálním ředitelstvím cel, Ministerstvem životního prostředí a Ministerstvem zemědělství zpracovalo *Aktualizovanou koncepci boje s kriminalitou páchanou na životním prostředí v působnosti resortu vnitra*, kterou schválil ministr vnitra dne 18. ledna 2007. Koncepce navrhuje řadu opatření pro potlačení nezákonné činnosti na životním prostředí pro Ministerstvo vnitra a Policii České republiky v oblasti legislativní, organizační a v oblasti vzdělávání.

Nejzávažnější riziko představuje nelegální nakládání s odpady. Prvotním zájmem je zamezit nelegálnímu dovozu odpadů do České republiky. V tomto směru přijala opatření Celní správa České republiky i Služba cizinecké a pohraniční policie.

V průběhu roku 2006 se řešil problém závažného ohrožení osob a životního prostředí při nálezů nelegálních skladů nebezpečných odpadů v Libčanech, ve Chvaleticích, ve Slatiňanech a v Nalžovicích. V březnu 2006 vypracovala Policie České republiky *Metodické*

*doporučení k postupu policejních orgánů v trestním řízení v souvislosti s nelegálním dovozem a nakládáním s odpady.*²²

Na základě požadavku předsedy vlády České republiky na řešení problémů, souvisejících s výše uvedeným nálezem nezákonných objektů, areálů a skladů nebezpečných odpadů a nebezpečných chemických látek na území České republiky, připravilo Ministerstvo životního prostředí *Zprávu o návrhu a realizaci systémového opatření k předcházení nežádoucích situací v souvislosti s nezákonným nakládáním s chemickými látkami a odpady*, kterou schválila Bezpečnostní rada státu svým usnesením č. 18 ze dne 3. dubna 2007. Za účelem plnění opatření vznikla meziresortní pracovní skupina pro „brownfields“.

Na základě požadavků aplikační praxe Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Policií České republiky připraví návrh změny trestního zákona, který přesněji vymezí podmínky pro naplnění skutkových podstat trestných činů podle § 181a – § 181e trestního zákona.

V rámci Policie ČR jsou na okresních ředitelstvích a správách krajů Policie ČR vyčleněni policisté – specialisté na problematiku kriminality na životním prostředí.

- V současné době představuje riziko nelegální přeprava odpadů do České republiky a skladování nebezpečných chemických látek na území státu a zapojení organizovaných skupin do těchto aktivit. Uvedená problematika je řešena v *Aktualizované Koncepti boje s kriminalitou páchanou na životním prostředí v působnosti resortu vnitra*, kterou schválil ministr vnitra dne 18. ledna 2007. Tímto tématem se rovněž zabývá materiál vypracovaný Ministerstvem životního prostředí *Zpráva o návrhu a realizaci systémového opatření k předcházení nežádoucích situací v souvislosti s nezákonným nakládáním s chemickými látkami a odpady*, kterou schválila Bezpečnostní rada státu svým usnesením č. 18 ze dne 3. dubna 2007.

Úkol č. 8

Koncepčně řešit potírání organizovaných zločineckých aktivit proti kulturnímu dědictví
Provede: ministra vnitra ve spolupráci s místopředsedou vlády a ministrem spravedlnosti a předsedou Legislativní rady vlády, místopředsedou vlády a ministrem financí a ministrem kultury.

V rámci Policie České republiky je zřízen systém centralizované ochrany, do kterého jsou zapojeny také objekty, zapsané do seznamu kulturního dědictví České republiky. V současné době Policie České republiky připravuje zadání pro vývoj nového systému centralizované ochrany.

²² Toto metodické doporučení upravuje postup policejních orgánů v případě zjištění skutečností, které odůvodňují podezření z nelegálního transportu odpadů nebo z nakládání s nimi v rozporu s platnými právními předpisy.

Ministerstvo kultury působí v boji s organizovanými zločineckými aktivitami proti kulturnímu dědictví především v oblasti prevence, a to zejména realizací programu Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví, jehož součástí jsou dotace na zabezpečení objektů, v nichž jsou uloženy předměty movitého kulturního dědictví.

Součástí programu jsou také dotace na pořizování a stálé zlepšování evidence a dokumentace movitých kulturních statků. Tato dokumentace pak umožňuje pohotovostní zařazení věcí odcizených do databáze SEUD, vedené Policejním prezidiem Policie České republiky, identifikaci odcizených věcí při odhalování a objasňování trestných činů a v neposlední řadě vymáhání nezákonně vyvezených předmětů v souladu se zákonem č. 101/2001 Sb., o navrácení nezákonně vyvezených kulturních statků, ve znění pozdějších předpisů.

- V rámci Policie České republiky je zřízen systém centralizované ochrany, do něž jsou zapojeny také objekty, zapsané do seznamu kulturního dědictví České republiky.
- Policie České republiky připravuje zadání pro vývoj nového systému centralizované ochrany.
- Byl realizován program Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví, jehož součástí jsou dotace na zabezpečení objektů, v nichž jsou uloženy předměty movitého kulturního dědictví.
- Nadále trvá potřeba preventivní ochrany movitého kulturního dědictví v České republice. Uvedená problematika bude dále řešena, například v rámci projektu *Ochrana movitého kulturního dědictví* financovaného prostřednictvím Finančního mechanismu EHP/Norsko 2004–2009, či pokračováním programu *Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví*.

Úkol č. 9

Průběžně koncepčně řešit potírání organizovaných zločineckých aktivit v oblasti informačních technologií.

Provede: ministr vnitra ve spolupráci s místopředsedou vlády a ministrem spravedlnosti a předsedou Legislativní rady vlády, ministrem průmyslu a obchodu a vedoucím Úřadu vlády.

Dne 16. listopadu 2005 byl usnesením vlády č. 1466 schválen *Národní akční plán boje proti terorismu (Aktualizované znění pro léta 2005 - 2007)*. Tento dokument ve své části "Harmonogram opatření České republiky v boji proti terorismu" obsahuje úkol č. 6.4: „Vytvořit komplexní dokument, který by zmapoval problematiku kybernetických hrozeb z hlediska bezpečnostních zájmů České republiky“. Řešení úkolu je prováděno prostřednictvím celé řady aktivit: aktualizací *Koncepce boje proti trestné činnosti v oblasti informačních technologií* (vnitroresortní materiál Ministerstva vnitra); činnostmi v oblasti boje proti extremismu a boje proti dětské pornografii, resp. komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí jako takovému; aktivitami v rámci Bezpečnostního výzkumu pro roky 2006 – 2010; vypracováním materiálu *Aktuální úroveň zajištění kybernetické bezpečnosti České republiky*. Materiál byl v dubnu 2007 předložen Bezpečnostní radě státu, která ho vrátila

Ministerstvu vnitra k dopracování, včetně přípravy studie proveditelnosti. Dokument bude předložen Bezpečnostní radě státu v polovině roku 2008.

Jako nejvhodnější završení řešení stávajícího stavu je navrhováno vytvoření specializovaného *Centra pro studium kybernetických hrozeb*. V jeho rámci by mohl být vykonáván logistický "servis", stejně jako aplikovaný výzkum a vývoj, využitelný jednotlivými částmi bezpečnostní komunity České republiky. Navrhované pracoviště je zároveň třeba chápat jako platformu, schopnou aktivního zapojení do mezistátního výzkumu, zejména v kontextu využívání prostředků ze zdrojů Evropské unie.

Ministerstvo vnitra se podílí na realizaci mezinárodního projektu *Check the Web*. Navrhovatelem a gestorem projektu je Spolková republika Německo a zastřešující úlohu v něm přijal EUROPOL. Cílem projektu je vytvoření koordinovaného a společného systému hodnocení informací získaných v rámci sítě internet. Dalším cílem je návrh doporučeného postupu pro poskytovatele informačních služeb (providery) při zjištění nelegálního obsahu textů, které pro jiného v rámci své služby zprostředkovávají do sítě Internet.

Téma kybernetické bezpečnosti je zároveň jedním z předpokládaných prioritních témat předsednictví Evropské unie Francie, České republiky a Švédska (II. pololetí 2008 – II. pololetí 2009), přičemž Česká republika usiluje o to klást důraz na téma veřejného povědomí o základech bezpečného chování v rámci kyberprostoru.

- Činnost organizovaného zločinu v oblasti informačních technologií představuje zvyšující se riziko pro Českou republiku. Jako nejvhodnější organizačně-technické řešení stávajícího stavu je navrhováno vytvoření specializovaného Centra pro studium kybernetických hrozeb.
- Je nutné zapojit Českou republiku do relevantních mezinárodních aktivit, souvisejících s problematikou kybernetické bezpečnosti.

Úkol č. 10

V rámci zprávy o bezpečnostní situaci zajistit pravidelné informování vlády o plnění úkolů vyplývajících z Koncepce boje proti organizovanému zločinu.

Provede: ministr vnitra.

Průběžné informace o problematice organizovaného zločinu, týkající se rovněž plnění úkolů vyplývajících z Koncepce boje proti organizovanému zločinu, byly pravidelnou součástí každoroční *Zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky*.

3. NÁVRH OPATŘENÍ K BOJI PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU V ČESKÉ REPUBLICE

A. Prohloubení koordinace boje s organizovaným zločinem (nelegislativní opatření)

1. Reorganizace útvarů Služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR

Reforma Policie ČR, jež byla jedním z bodů programového prohlášení vlády, je prioritou současného vedení Ministerstva vnitra. Vzhledem k závažnosti aktivit organizovaného zločinu na území České republiky je nezbytné maximálním způsobem zefektivnit činnost specializovaných útvarů Policie České republiky, které se zabývají bojem proti této formě kriminality.

V současné době je činnost policie na poli boje s organizovaným zločinem organizačně rozdělena. Tento stav znesnadňuje komunikaci mezi útvary, výměnu informací, sdílení informačních systémů a analytickou práci. Za překážky efektivního postupu policie při potírání této závažné trestné činnosti lze označit: roztržitost agendy mezi jednotlivé útvary Policie České republiky (Útvar pro odhalování organizovaného zločinu, Národní protidrogovou centrálu a Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality)²³, absenci společného analytického pracoviště a existenci řady paralelních a vzájemně nepropojených informačních systémů těchto útvarů.

V dané souvislosti se jeví jako klíčové řešení výše naznačených problémů. Konkrétní varianty byly rozpracovány v materiálu *Reforma Policie ČR a související problematiky vnitřní bezpečnosti* (předložen ministrem vnitra v dubnu 2007). Uvedený dokument byl využit pro diskusi o reformě policie a navrhl řešení v jednotlivých problémových oblastech. Reforma byla rozdělena do deseti pilířů, strukturovaných podle oblastí změn a druhů činnosti policejních složek.

Ke koordinované realizaci reformy byla ministrem vnitra v srpnu 2007 založena tzv. TASK FORCE, složená ze zástupců vrcholového managementu Ministerstva vnitra a Policie ČR. V jejím rámci jsou pravidelně diskutovány aktuální kroky reformy a ukládány další úkoly. Současně slouží TASK FORCE ke kontrole plnění jednotlivých fází reformy a schvalování zásadních zpracovaných materiálů. Složení TASK FORCE, kde jsou zastoupeny např. také krajské policejní správy, celorepublikové útvary policie či Nezávislý odborový svaz Policie ČR, má zajistit, že reforma bude kolektivním dílem všech zainteresovaných a bude široce akceptovatelná v celé policii.

V listopadu 2007 byl v rámci TASK FORCE vypracován materiál *Reforma Policie České republiky a související problematiky vnitřní bezpečnosti. Rozpracování reformy do základních úkolů včetně časového harmonogramu*.

V rámci činnosti uvedené TASK FORCE je jednou z priorit zefektivnění práce policejních útvarů s celorepublikovou působností, kde je nejdůležitějším úkolem posílení koordinace činností a výměny informací mezi těmito útvary. Zvažovány byly různé varianty,

²³ Další informace o uvedených útvarech viz kapitola 1.3. (Boj proti organizovanému zločinu v České republice) této koncepce.

od sloučení útvarů s celorepublikovou působností a vytvoření jednotného Národního kriminálního úřadu po organizační změny v rámci Policejního prezidia ČR.

Na podzim 2007 došlo k reorganizaci úseku náměstka policejního prezidenta pro trestní řízení, která zefektivnila především strukturu Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR.

V dalších částech reformy jsou postupně ukončovány analytické fáze, v rámci kterých je hodnocena efektivita stávající organizační struktury a je formulována jasná definice činnosti jednotlivých útvarů a tomu odpovídající náplně činnosti policistů. V I. pololetí roku 2008 budou uskutečněny potřebné organizační, případně i personální změny v rámci stávajícího právního rámce. Bylo již nicméně rozhodnuto, že nedojde ke sjednocení útvarů s celorepublikovou působností do jednotného Národního kriminálního úřadu, protože požadovaných výsledků může být dosaženo lépe posílením koordinační úlohy Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR.

Dalším předmětem TASK FORCE jsou změny nutné zejména pro racionalizaci postupů v oblasti přípravného řízení trestního a práce s informacemi, která je jádrem činnosti policie při vyšetřování trestné činnosti. Je nutno odstranit stav, kdy v policii existuje velké množství separátních, často neprovázaných informačních systémů a zároveň neexistují jasná závazná pravidla pro výměnu informací mezi jednotlivými útvary. Může tedy docházet k situacím, že jsou policejními složkami zjišťovány informace, které jsou již v rámci policie někde uloženy.

V současné době jsou předloženy návrhy ke sjednocení informačních systémů Policie ČR, na vytvoření jednotného analytického informačního systému a posílení analytických policejních činností, včetně společných vyšetřovacích týmů složených z různých útvarů s celorepublikovou působností.

Úkoly, souvisejícími s vytvořením Kriminálního úřadu s celorepublikovou působností, bylo pověřeno Policejní prezidium.

Konečná podoba kriminálního úřadu doposud nebyla s definitivní platností stanovena. Předpokládá se, že úřad bude vytvořen ze současných celostátních útvarů Služby kriminální policie a vyšetřování - Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu, Národní protidrogové centrály a Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality. V rámci úřadu bude ponechána specializace jeho součástí na jednotlivé typy organizované a závažné kriminality, dále bude v jeho rámci sjednocena analytická činnost a práce s informacemi (včetně informačních systémů), budou nastavena jednotná pravidla každodenní spolupráce mezi jeho specializovanými součástmi. Kriminální úřad bude (stejně jako současný Úřad služby kriminální policie a vyšetřování) zajišťovat pro službu kriminální policie a vyšetřování v celé republice (v okresech a krajích) servisní a metodickou činnost, přičemž dojde k zásadnímu zjednodušení a zefektivnění každodenního řízení tohoto útvaru.

Cílem je efektivněji koordinovat postup a racionální dělbu práce mezi jednotlivými oblastmi boje s organizovaným zločinem, aniž by docházelo ke zbytečným duplicitám. Sjednocení analytické činnosti a společné vyhodnocování informací, povedou k prohloubení spolupráce, zjednodušení výměny informací a ve svém důsledku k zefektivnění boje s organizovaným zločinem.

Úkol č. 1. Zefektivnit činnost útvarů Služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR v boji proti organizovanému zločinu
Provede: ministr vnitra.
Termín: do 31. prosince 2008.

2. Odposlechy, sledování a postavení Útvaru zvláštních činností

V souvislosti s reorganizací útvarů Služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR (viz bod 1, kapitola č. 3) bude vhodné **zvážit i otázku budoucí podoby Útvaru zvláštních činností Služby kriminální policie a vyšetřování**. Do současné doby přetrvává určitá asymetrie v činnosti Útvaru, expozitur a krajů. Stávající faktické rozdělení jeho činnosti mezi více složek je ekonomicky neefektivní. Přínosem bude **centralizace těchto aktivit v rámci nově koncipovaného Útvaru zvláštních činností**, který se stane ústředním místem pro vyžadování úkonů jako je sledování osob a věcí a odposlech a záznam zpráv dle trestního řádu (§§ 158d, 88 a 88a trestního řádu). Úřad tohoto charakteru již existuje např. v Maďarsku.

Problematika posílení a zkvalitnění ochrany informací získaných z odposlechů, stejně jako zpřesnění dalších podmínek provádění odposlechů, je řešena v rámci jiných koncepčních a legislativních materiálů.

Úkol č. 2. Vypracovat návrh na úpravu aktivit Útvaru zvláštních činností.
Provede: ministr vnitra.
Termín: do 31. prosince 2008.

3. Úniky informací

Úniky informací, zejména směrem ke skupinám organizovaného zločinu, představují závažný bezpečnostní problém, neboť znesnadňují nebo znemožňují objasnění případů závažné kriminality, ohrožují bezpečnost osob, které se podílejí na vyšetřování aktivit organizovaného zločinu, dále negativně ovlivňují důvěru občanů v orgány České republiky zabývající prosazováním práva (law enforcement bodies) a snižují prestiž České republiky v zahraničí. Z těchto důvodů je nezbytné urychleně přijmout komplexní a systémová opatření, která zabrání těmto únikům. Komplexní a systémová opatření budou přijata na základě důkladného vyhodnocení stávající praxe.

Úkol č. 3. Přijetí opatření, která sníží rizika úniků informací od orgánů zabývajících se prosazováním práva
Provede: ministr vnitra ve spolupráci s ministrem spravedlnosti, ředitelem Bezpečnostní informační služby, ředitelem Národního bezpečnostního úřadu.
Termín: do 31. prosince 2008.

4. Předávání informací zpravodajských služeb Policii České republiky ke konkrétním případům organizovaného zločinu

Cílem je prohloubení koordinace a vzájemné součinnosti (spolupráce) policie a zpravodajských služeb, které by zajistilo účinnější společný postup v prevenci a potírání organizovaného zločinu a terorismu. Úsilí bude zaměřeno na **posílení, případně nastavení mechanismu a podmínek, za nichž by mělo docházet k výměně informací, a to nejen pasivní součinnosti** (tzn. pasivním vyžadováním informace, možným přístupem do databáze), ale i **součinnosti aktivní** (tzn. aktivní sdělování, předávání informací, jež zajistí jeden orgán a předá jinému orgánu, v případě že náleží do jeho působnosti). Podporována bude také součinnost **ve vzájemném technickém zabezpečení některých postupů a vzájemném využití dovedností**. Tyto mechanismy a podmínky budou nastaveny nejen na úrovni organizační, technické, ale pokud vyvstane potřeba i na úrovni legislativní. Již v současné době mechanismy spolupráce existují, ale je možné poukázat na řadu mezer a možností zlepšení. V tomto směru lze zmínit zejména: nesdělování a nesdílení informací, nepřístupnost a nepropojenost databází, obavy z úniku informací či dekonspirace, nevyužívání / nemožnost využívání technické podpory jiného orgánu apod.

Důraz bude kladen na maximální využívání výsledků činnosti zpravodajských služeb v rámci trestního řízení s respektem k ochraně důležitých zájmů zpravodajské služby. Tento postup je již dnes (za splnění zákonných podmínek) možný, nicméně se v praxi využívá stále minimálně.

Úkol č. 4. Předávání informací zpravodajských služeb Policii České republiky ke konkrétním případům organizovaného zločinu

Vypracování mechanismu, který stanoví podmínky, zejména technického a ochranného charakteru, pro předávání informací zpravodajských služeb Policii České republiky ke konkrétním případům organizovaného zločinu (a jiné trestné činnosti). Bude kladen důraz na maximální využívání výsledků činnosti zpravodajských služeb v rámci trestního řízení.

Provede: ministr vnitra, ředitel Bezpečnostní informační služby, ředitel Úřadu pro zahraniční styky a informace a ředitel Vojenského zpravodajství.

Termín: do 31. prosince 2008.

5. Mezinárodní spolupráce

5.1. Zvýšení počtu styčných důstojníků Policie České republiky ve vybraných státech

V boji s organizovaným zločinem je klíčová spolupráce se zahraničními partnery, například formou operativní spolupráce, zformováním společných vyšetřovacích týmů, přeshraniční spoluprací, nominováním zástupců policejních útvarů u partnerských složek v zahraničí.

V tomto směru jsou značným přínosem **styční důstojníci Policie České republiky ve státech, jejichž občané se velkou měrou podílí na organizovaném zločinu na území státu.** Styční důstojníci Policie České republiky mohou zjišťovat

cenné informace o skupinách organizovaného zločinu přímo v zemích jejich původu, analyzovat vývojové trendy a včasnou výstrahou chránit území státu před působením organizovaného zločinu z takových států, dále mohou navázat přímé kontakty se zástupci místních orgánů zabývajících se vymáháním práva a zkvalitnit výměnu informací, vedoucí ve svém důsledku k efektivnějšímu postihu aktivit organizovaného zločinu.

Styční důstojníci budou vysíláni na zastupitelské úřady České republiky zřízené na území států, které splňují některá z následujících kritérií - jde o státy:

- a) sousedící s Českou republikou,
- b) jejichž občané se velkou měrou podílí na páchání závažné trestné činnosti v České republice,
- c) jejichž občané se velkou měrou podílí na organizovaném zločinu v České republice a v Evropě,
- d) které patří mezi prioritní zájmy České republiky z hlediska stability a spolupráce,
- e) jejichž občané zaujímají radikální postoje k západní kultuře a mohli by tyto postoje projevit na území státu nebo Evropské unie,
- f) které jsou cílovou destinací většího počtu turistů z České republiky.

Výběr konkrétní destinace se odvíjí od aktuální bezpečnostní situace a priorit útvarů Policie České republiky zabývajících se odhalováním organizovaného zločinu. Zmíněný výběr je prováděn na základě průzkumu odboru mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia České republiky. Při vysílání styčných důstojníků je nezbytná jistá flexibilita, protože priority České republiky se mohou měnit v závislosti na vývoji mezinárodní i vnitropolitické situace.

Styčný důstojník může svou činností pokrývat více států, čímž by došlo ke snížení počtu vyslaných styčných důstojníků i s tím spojených nákladů. Konečné rozhodnutí o tom, ve kterých státech budou styční důstojníci Policie České republiky působit, však musí být předem konzultováno a přijato na základě konsensu s Ministerstvem zahraničních věcí České republiky.

Na některé ze zastupitelských úřadů České republiky již byli styční důstojníci Policie České republiky vysláni a plní zadané úkoly (Slovensko, Ukrajina, Rusko). Od 1. 11. 2007 působí styčný důstojník Policie ČR při Velvyslanectví České republiky v Bukurešti a zajišťuje spolupráci nejen s orgány Rumunska, ale také Bulharska, Moldavska a okrajově též Turecka. Ke dni 1. 12. 2007 byl vyslán styčný důstojník Policie ČR do Bělehradu s tím, že je akreditovaný pro Srbsko a dále též pro Černou Horu, Albánii, Bosnu a Hercegovinu, Chorvatsko a Republiku Makedonii. Důraz je třeba klást na státy, s nimiž má Česká republika uzavřenou mezinárodní smlouvu upravující pravomoci a postavení styčných důstojníků.

5.2. Koordinace výstupů České republiky vůči Evropské unii

Z mezinárodního hlediska mají velký význam analytické informace, které poskytuje Česká republika Evropské unii. V oblasti boje proti organizovanému zločinu se bude v následujících letech zvyšovat důležitost podkladů, které poskytuje Česká republika Evropské unii pro přípravu výsledných analytických a metodických

materiálů. V tomto směru je nutné zmínit především dokument *Hodnocení rizik organizovaného zločinu (Organised Crime Threat Assessment, OCTA)*, který má za cíl sloužit jako vodítko pro stanovování priorit jednotlivých členských zemí Evropské unie v oblasti boje s organizovaným zločinem. Z tohoto důvodu bude vhodné **ustanovit pracovní skupinu, která bude zodpovědná jednak za přípravu jednotných výstupů České republiky vůči Evropské unii v souvislosti s OCTA, jednak za návrhy a realizaci opatření, které vzniknou v reakci na hrozby uvedené v OCTA.**

Úkol č. 5. Mezinárodní spolupráce

5.1. Jmenování styčných důstojníků Policie České republiky ve státech, jejichž teritorium má bezprostřední dopady na bezpečnostní situaci v České republice, včetně aktivit organizovaného zločinu v České republice.

Provede: ministr vnitra a ministr zahraničních věcí.

Termín: průběžně.

5.2. Ustavení pracovní skupiny pro koordinaci výstupů České republiky ohledně činnosti organizovaného zločinu na území států, zejména pro hodnotící zprávu OCTA.

Provede: ministr vnitra a ministr spravedlnosti.

Termín: do 1. května 2008.

B. Legislativní nástroje boje s organizovaným zločinem

6. Úprava nástrojů trestního práva sloužících k odčerpání výnosů z trestné činnosti a k postihu pachatele na jeho legálním majetku; legalizace výnosů z trestné činnosti

Majetek je nejen cílem, ale zároveň i hlavním prostředkem páchaní organizovaného zločinu. Chce-li Česká republika zabránit dalšímu posilování organizovaného zločinu, musí boj s ním směřovat do oblasti zabránění jeho financování. Odčerpání výnosu z trestné činnosti lze mj. považovat za první krok takového boje, za kterým musí následovat další opatření.

Zejména v případě organizovaného zločinu zaměřeného na zisk nestačí pouze odčerpávat výnosy z trestné činnosti, ale je zapotřebí důsledně využívat i jiných majetkových trestů, které pachatele postihnou na jeho legálním majetku a mají tak jednoznačně sankční charakter (nejde o pouhé odčerpání toho, o co se pachatel obohatil).

Platná právní úprava připouští zasáhnout do legálního majetku pachatele prostřednictvím dvou trestů, a to trestu propadnutí majetku a peněžitého trestu (použití trestu propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty přichází v úvahu jen tehdy, jestliže se prokáže zákonem definovaný vztah mezi majetkovou hodnotou a trestnou činností, přičemž uložení trestu propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty v případě, že pachateli náleží věc nebo hodnota, která je výnosem z trestné činnosti, je pro soud obligatorní). Uložení trestu propadnutí majetku je vázáno na splnění řady přísných podmínek a peněžitý trest je jakousi alternativou, kdy pachatel může zvážit, zda pro něj nebude výhodnější odsedět si pár let ve vězení, než zaplatit milionovou částku ze svého majetku.

Trest propadnutí majetku (resp. té jeho části, kterou soud určí), lze podle stávající úpravy uložit, pokud je v konkrétním případě zároveň ukládán výjimečný trest nebo nepodmíněný trest odnětí svobody za závažný úmyslný trestný čin, jímž pachatel získal nebo se snažil získat majetkový prospěch, nebo jej lze uložit za vymezené trestné činy, u nichž je uložení trestu propadnutí majetku dovoleno ve zvláštní části trestního zákona. Stávající právní úprava tak nevyužívá v plné míře možnosti postihnout pachatele na jeho legálním majetku, pokud se trestným činem obohatil nebo měl v úmyslu se jím obohatit. **Proto je vhodné rozšířit podmínky uložení trestu propadnutí majetku, pokud jde o propadnutí části majetku tak, aby bylo možné nechat propadnout část majetku pachatele v širším okruhu případů než podle stávající právní úpravy.**

Problematika odčerpávání výnosů z trestné činnosti je úzce spjata s otázkou prokazování původu majetku. Je potřeba analyzovat vhodné možnosti a zhodnotit význam, který by mohl přinést některý z institutů, vycházejících ze vzorů v zahraničních úpravách, kupříkladu **zavedení povinnosti odsouzeného prokázat původ majetku, zavedení mechanismu státního dohledu nad plněním této povinnosti a přijetí následných opatření k postihu majetku bez prokázaného původu.** Součástí návrhu by mělo být i určení orgánů příslušných k provádění dozoru a následných opatření.

(Problematika Výnosů z trestné činnosti je řešena rovněž v části C. Nelegislativní nástroje boje s organizovaným zločinem, úkol č. 10. Výnosy z trestné činnosti)

Úkol č. 6. Výnosy z trestné činnosti

6.1. Úprava trestu propadnutí majetku tak, aby bylo možné nechat propadnout část majetku pachatele ve větším počtu případů než podle stávající právní úpravy a postihnout tak účinněji legální majetek pachatele.

Provede: ministr spravedlnosti.

Termín: do 31. prosince 2009.

6.2. Analyzovat možné úpravy povinnosti prokazovat původ majetku.

Provede: ministr vnitra ve spolupráci s ministrem spravedlnosti a ministrem financí.

Termín: do 31. prosince 2009.

7. Ochrana zástupců orgánů České republiky zabývajících se prosazováním práva a vyšetřujících případy organizované kriminality. Ochrana svědků závažné trestné činnosti

7.1. Posílení ochrany policistů, státních zástupců a soudců podílejících se na boji s organizovaným zločinem

Organizovaný zločin disponuje značnými prostředky, které mu umožňují vyvíjet silný tlak na příslušníky Policie České republiky, státního zástupce a soudce. Současný stav znesnadňuje ochranu policistů, státních zástupců a soudců zabývajících se problematikou závažných forem kriminality. Z tohoto důvodu je nezbytné přijmout adekvátní opatření na posílení ochrany uvedených osob před různými formami útoků ze strany skupin organizovaného zločinu.

Je třeba přijmout legislativní opatření k zajištění personální bezpečnosti policistů, státních zástupců a soudců. V dané souvislosti je nutné se zaměřit na **zavedení fungujícího systému evidenční ochrany určených osob** (jako u zpravodajských služeb) a **vynětí** nebo **speciální režim v rámci zákona o střetu zájmů**.

Nejprve bude nutné posílit evidenční ochranu vybraných policistů, státních zástupců a soudců. V případě policistů například výrazně **zrychlit předávání informací o jejich lustracích a jejich ochranu v evidenčním – personálním systému Ministerstva vnitra (EKIS II)**.

Pro podepisování úředních záznamů (záznamů o podání vysvětlení, protokolů o výslechu či jiných úkonech) policisty, kteří jsou zařazeni na úseku boje proti organizovanému zločinu, bude využit **systém kódových označení přidělených těmto policistům**, kdy by parita kódu a osoby zůstávala pod utajením podchycena vždy na příslušném útvaru (např. formou rozkazu ředitele).

7.2. Ochrana identity nasazeného agenta dle trestního řádu

Ochrana identity agenta je podle platné právní úpravy zajištěna ustanovením § 55 odst. 2 trestního řádu, tzn. že agent v trestním řízení vystupuje pod smyšleným jménem a příjmením a jeho pravé jméno, příjmení a další osobní údaje se vedou odděleně od trestního spisu a seznamovat se s nimi mohou jen orgány činné v trestním řízení, které v dané fázi řízení vedou. Tato úprava však umožňuje ukončení této ochrany v případě, že pomínou důvody pro utajení. Posouzení takové skutečnosti však zásadně náleží do kompetence toho orgánu činného v trestním řízení, který řízení momentálně vede, to znamená, že pokud se jedná o řízení před soudem, posuzuje tyto důvody soud, který pak rozhodne, že policista bude vyslýchán bez utajení své podoby a totožnosti. V minulosti tak byla v souladu s nálezem Ústavního soudu České republiky²⁴ odtajněna pravá totožnost a podoba utajených policistů přímo v soudní síni, přestože bylo těmto policistům ze strany obžalovaného vyhrožováno smrtí.²⁵ **Odtajněním pro policisty vzniklo reálné nebezpečí v podobě ohrožení nejen jejich života a zdraví, ale také jim blízkých osob. A to přímo ze strany obžalovaného, případně dalších osob.** Nepominutelná je však také ta skutečnost, že odtajněním dochází v prostředí České republiky, s ohledem na její rozlohu a počet obyvatel, k ohrožení, resp. **znemožnění další činnosti policisty jako agenta**, který je tak v kriminálním prostředí identifikován, navíc ale může dojít k **ohrožení či ztížení jiných již probíhajících trestních řízení**, v nichž agent rovněž působil. Proto je v současnosti rozpracováno hned několik materiálů, jejichž cílem mimo jiné je včlenit do právního řádu posílení prvků ochrany agenta. Ministerstvo vnitra některé nové instrumenty zavádí v návrhu změnového zákona k návrhu zákona o Policii České republiky. Ministerstvo spravedlnosti aktuálně předložilo do vlády analýzu právní úpravy agenta a její srovnání s vybranými zahraničními právními úpravami a v rámci mezirezortního připomínkového řízení k návrhu věcného záměru nového trestního řádu byly na podnět Ministerstva vnitra posíleny prvky ochrany agenta související s jeho odtajněním. I tak je však v této oblasti ještě mnoho nedořešených otázek.

Například je nutné nastavět důkazní situaci převážně na svědectví osob zapojených do utajované operace, ale **primárně využívat objektivní, nejlépe technické důkazní prostředky**, to znamená především dokumentovat celý průběh předstíraného převodu tak, aby vlastní svědectví osob zapojených do převodu nemuselo mít rozhodující vypovídající hodnotu.

Součástí přijímaných opatření bude i preciznější úprava „**beztrestnosti**“ agentů, již je možné řešit například negativním výčtem trestných činů (těch, kterých se v žádném případě nesmí dopustit), a to zejména proti životu, zdraví. Cílem uvedených opatření je vytvoření odpovídajících podmínek pro práci policistů pohybujících se v zájmovém prostředí. Rovněž bude nutné **zvýšit ochranu osob provádějících předstíraný převod i osob zúčastněných na těchto skrytých operacích.**

²⁴ Nález Ústavního soudu III. ÚS 291/03 ze dne 6. června 2006 týkající se případu odsouzení pachatele za trestný čin padělání a pozměňování peněz.

²⁵ Svědectví utajených svědků (policistů) bylo v trestním řízení hlavním důkazem obžaloby. Obhajoba namítala, že svědectví bylo důkazem klíčovým a možnosti obhajoby byly zkráceny, protože utajením identity ztratila obhajoba možnost kvalifikovaně se ke svědectví vyjádřit a zpochybnit věrohodnost svědků. Obecné soudy, včetně Nejvyššího soudu, tyto námitky neuznaly, námitkám dal za pravdu až Ústavní soud, který rozhodnutí obecných soudů zrušil.

7.3. Mechanismy podporující větší motivaci svědčit proti pachatelům závažné trestné činnosti

Efektivní boj proti organizovanému zločinu je komplikován skutečností, že **při vyšetřování trestné činnosti zločineckých společení či organizovaných skupin se tradiční vyšetřovací metody jeví často jako nedostatečné**, neboť trestná činnost těchto skupin se vyznačuje větší sofistikovaností oproti ostatní trestné činnosti. Využívání mechanismů podporujících větší motivaci svědčit proti pachatelům závažné trestné činnosti bude užitečným nástrojem k proniknutí do struktury zločinecké organizace, jejímu rozbití a odhalení její trestné činnosti. Vystoupením některých osob ze zločinecké organizace dojde ke zmenšení síly a vlivu této organizace a tito bývalí členové budou rovněž významně přispívat k zamezení dokonání trestného činu.²⁶

Zavedení těchto mechanismů vychází z principu, že **zájem státu na rozbití zločineckých struktur (do nichž je v důsledku jejich organizace a závazku mlčenlivosti obtížné proniknout) převyšuje zájem státu na postihu jednotlivce, který se přímo nebo nepřímo na trestné činnosti podílel, a který umožnil odhalení a usvědčení pachatelů, často i organizátorů a řídicích osob skupin organizovaného zločinu.**

Princip navrhovaného mechanismu bude spočívat například v tom, že při splnění relativně přísných, přesně vymezených podmínek, bude možné nabídnout určité úlevy obviněnému, který je ochoten poskytnout informace vedoucí k objasnění závažné organizované trestné činnosti, vydat prospěch získaný trestným činem a nahradit způsobenou škodu. Zmíněné úlevy budou mít formu např. podmíněného přerušování trestního stíhání obviněného, snížení trestu apod. Navrhovaná konstrukce by měla zajišťovat, aby dobrodinná beztrestnost byla poskytnuta až poté, co obviněný splní všechny zákonem stanovené podmínky. Takovým rozhodnutím bude obviněný motivován k tomu, aby skutečně sdělil veškeré informace a podstatné skutečnosti, včetně potřebných důkazů, které se zavázal poskytnout a navíc splnil i další stanovené povinnosti, zejména vydat prospěch získaný trestným činem a nahradit způsobenou škodu.²⁷

Nadále budou pokračovat snahy o změnu trestního řádu ve smyslu zavedení mechanismů podporujících větší motivaci svědčit proti pachatelům závažné trestné činnosti. V případě přijetí tohoto institutu bude nutné precizovat provázání se zvláštní ochranou svědků. Ne vždy však bude možné svědka zařadit do programu zvláštní ochrany.

Je zřejmé, že se jedná o specifický požadavek, který bude ve svých návrzích na změnu stávajícího právního řádu plně respektovat **potřebu stanovení striktních podmínek aplikace v praxi tak, aby nemohlo dojít k jeho zneužití a byl využíván ve výjimečných případech.** Návrhy na faktické uchopení budou diskutovány se všemi relevantními orgány tak, aby bylo nalezeno adekvátní řešení. V dané záležitosti je možné vyjít z některých zahraničních úprav a následných zkušeností s využíváním navrhovaného postupu v praxi, tyto mohou napomoci se vyvarovat případným mezerám a potencionálním nedostatkům.

²⁶ Tyto mechanismy jsou již využívány v řadě demokratických zemí, např. v USA, Spojeném království Velké Británie a Severního Irsku, Polsku na Slovensku atd. V právním řádu ČR dosud chybí institut, který by dostatečně motivoval členy skupin organizovaného zločinu k tomu, aby od těchto skupin odstoupili a začali spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení.

²⁷ V tomto směru lze zmínit např. Rezoluci Rady Evropské unie č. 497Y0111/01/ z 20. prosince 1996 o jednotlivcích, kteří spolupracují při soudním řízení v boji proti mezinárodnímu organizovanému zločinu, která vyzývá k vytváření podmínek pro to, aby svědci mohli a plnili svou povinnost.

Při přípravě opatření bude možné využít tzv. „německý model“ - ve Spolkové republice Německo mají vytvořen systém kompenzací. Pokud je pachatel odsouzen na základě svědectví utajených svědků, vůči nimž nemůže uplatnit svá práva na spravedlivý proces, je automaticky používána snížená trestní sazba.

V případě boje s organizovaným zločinem jsou informátoři cenným zdrojem informací využitelných Policií České republiky. V tomto směru bude nezbytné vyvinout další aktivity v oblasti **analýzy právního postavení policistů a jejich informátorů a iniciovat případné kroky, které by napomohly odstranit zjištěné nedostatky**. Tato problematika bude řešena v rámci interních opatření Policie ČR.

7.4. Ochrana tlumočnicků v souvislosti s trestním řízením

V souvislosti s trestním řízením lze sledovat rostoucí trend, kdy tlumočníci některých „exotických“ jazyků odmítají spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení. V převážné většině případů se jedná o trestní řízení ve věcech organizované kriminality určitých komunit, kdy je tlumočnickům ze strany podezřelých vyhrožováno újmou na zdraví či životě, pokud budou nápomocni orgánům činným v trestním řízení. Tlumočnick však, bez ohledu na to, že je vystaven reálnému nebezpečí, nemá nárok na to, aby byl tzv. chráněnou osobou podle § 55 odst. 2 trestního řádu, tzn. aby vystupoval v řízení se skrytou identitou. Tento fakt velmi komplikuje úspěšné vedení trestního řízení, navíc tlumočnicků těchto jazyků je relativně malý počet a je pak obtížné tlumočení zajistit. **Je proto nutné vypracovat na základě podkladů získaných od policejních složek analýzu, jejíž cílem bude stanovit potřebu systémového řešení.**

7. Ochrana zástupců orgánů České republiky zabývajících se prosazováním práva a vyšetřujících případy organizované kriminality. Ochrana svědků závažné trestné činnosti

7.1. Posílení ochrany policistů, státních zástupců a soudců podílejících se na boji s organizovaným zločinem.

Provede: ministr vnitra ve spolupráci s ministrem spravedlnosti.

Termín: do 31. prosince 2008.

7.2. Posilování opatření umožňujících komplexní ochranu agenta.

Provede: ministr vnitra ve spolupráci s ministrem spravedlnosti.

Termín: do 31. prosince 2008.

7.3. Analýza postavení policistů a jejich informátorů a iniciace případných kroků, které by napomohly odstranit zjištěné nedostatky.

Provede: ministr vnitra (policejní prezident).

Termín: do 31. prosince 2008.

7.4. Analýza četnosti a závažnosti výskytu ohrožení tlumočnicka v rámci trestního řízení a eventuální návrh řešení.

Provede: ministr vnitra

Termín: do 31. prosince 2008.

8. Předložení věcného záměru zákona na zavedení správní odpovědnosti právnických osob za protiprávní jednání, k jejichž postihu zavazují mezinárodní úmluvy, týkající se boje proti organizovanému zločinu, do právního řádu České republiky

Právnické osoby soukromého práva plní stále významnější roli v moderní společnosti. Tento vývoj přináší i některé negativní jevy. Vyspělé demokratické společnosti jsou nuceny reagovat na skutečnost, že se **zvyšuje počet trestných činů spáchaných ve prospěch právnických osob a potenciální ohrožení společnosti takovými trestnými činy. Právnické osoby jsou stále více zneužívány k páčání trestné činnosti.** Struktura právnických osob (zejména nadnárodních společností) je navíc stále komplexnější, takže není vždy možné prokázat zavinění konkrétního pachatele.

Stejně jako jsou tresty fyzických osob zaměřeny proti kriminální menšině za účelem ochrany většiny obyvatel, je nutné ochránit normální fungování demokratické tržní společnosti před kriminálními postupy menšiny právnických osob. Čím je taková ochrana účinnější, tím větší má **preventivní a odrazující účinek a tím lépe slouží také obětem.** Proto již v podstatě všechny státy západní Evropy a severní Ameriky zavedly takové formy odpovědnosti právnických osob za trestné činy, které korespondují se základními principy jejich právních systémů.

Převažujícím řešením se v těchto státech (i ve státech střední Evropy) stalo zavedení trestní odpovědnosti právnických osob. Jsou ovšem možná i další řešení (správní, správně-trestní nebo občanskoprávní). Rozdíly lze vysledovat například v povaze a závažnosti sankcí, v procesní úpravě, obligatornosti řízení, orgánech vedoucích řízení, požadavcích na povahu zavinění právnické osoby apod. V žádné zemi nevedlo stanovení odpovědnosti právnických osob za určité trestné činy ke zpochybnění tržního hospodářství nebo jeho různých odvětví.

Organizovaná kriminalita je nejvýznamnější formou závažné trestné činnosti, která nerespektuje státní hranice a ohrožuje každou zemi. Aby mohly jednotlivé státy efektivně spolupracovat v boji proti obchodování s lidmi, pašování zbraní, financování terorismu, organizovanému zločinu, korupci, praní peněz a dalším typům – často organizované – trestné činnosti, sjednávají mnohostranné mezinárodní smlouvy, které definují příslušné trestné činy a upravují konkrétní formy spolupráce orgánů činných v trestním řízení.

Právnické osoby musí být z důvodu ochrany společnosti před závažnou kriminalitou také podrobeny pravidlům, která účinně zajistí dodržování práva v příslušných oblastech. Neoddělitelnou součástí mezinárodního boje proti závažným formám zločinu je proto také prosazování odpovědnosti právnických osob za trestnou činnost.

V minulosti byl navržen model trestní odpovědnosti právnických osob, který ovšem nenašel dostatečnou politickou podporu. Nyní **Česká republika patří** (spolu se Slovenskem, Lotyšskem a Lucemburskem) **mezi několik posledních států euroatlantického okruhu, které neuplatňují žádnou formu odpovědnosti právnických osob za jednání, jež jsou u fyzických osob postihována jako trestné činy.** To znamená, že **zpravidla nelze nijak postihnout ani velmi společensky nebezpečné jednání právnických osob.** Také poškození mají jen velmi omezené prostředky nápravy. Právnické osoby ani nemají žádnou motivaci přijímat preventivní opatření k zabránění trestné činnosti v souvislosti se svými aktivitami.

Kromě výše uvedených negativních vnitrostátních následků je existující stav také v **rozporu s již přijatými mezinárodními závazky,** a navíc brání přístupu České republiky k řadě dalších významných mezinárodních instrumentů určených k boji proti organizované

a jiné závažné trestné činnosti²⁸. České orgány činné v trestním řízení tak nemohou ani náležitě spolupracovat s orgány ostatních států při vynucování práva²⁹.

Tato skutečnost může vést ke zvýšení atraktivity České republiky pro různé formy organizované mezinárodní kriminality, což dále poškozuje poctivé účastníky ekonomického života společnosti a zvyšuje bezpečnostní rizika spojená s organizovaným zločinem.

Správní odpovědnost právnických osob v právním řádu ČR (resp. Československa) existuje již od dvacátých let XX. století, dosud se však vztahuje pouze na porušení různých správních předpisů, nikoliv na závažná jednání v oblasti organizovaného zločinu, která mezinárodní smlouvy i právní řád České republiky definují u fyzických osob jako trestné činy. Tento materiál se dále zabývá odpovědností právnických osob za tato závažná jednání.

Z výše uvedených důvodů je nezbytné, aby **byla vypracována efektivní úprava odpovědnosti právnických osob, která by odpovídala základním zásadám českého právního systému, respektovala ústavně zaručená práva a svobody, umožňovala přiměřený, účinný a odrazující postih činnosti, která je u fyzických osob postihována jako trestný čin, a v neposlední řadě také adekvátní mezinárodní spolupráci v boji proti zločinu**. Je přitom možné vycházet z řešení, která přijaly jiné evropské země.

V jiných případech lze právnické osoby již v současné době postihnout nejen pokutami, ale i rozpuštěním, případně vyloučením z účasti na veřejných zakázkách. Větší transparentnosti v tržním prostředí by dále prospělo zavedení možnosti potrestat právnickou osobu zařazením na tzv. černou listinu, což může působit jako generální prevence.

Úkol č. 8. Předložení věcného záměru zákona na zavedení správní odpovědnosti právnických osob za protiprávní jednání, k jejichž postihu zavazují mezinárodní úmluvy, týkající se boje proti organizovanému zločinu, do právního řádu České republiky
Provede: ministr vnitra.
Termín: do 31. prosince 2008.

9. Závažná hospodářská trestná činnost

Závažná hospodářská trestná činnost způsobuje vážné škody České republice. V rámci zkvalitnění boje proti skupinám organizovaného zločinu působících na území České republiky **je nutné souběžně a koordinovaně prověřovat hospodářskou a násilnou trestnou činnost**. V případě neúspěchu lze očekávat další případy, kdy domácí zločinecké

²⁸ Pokud by se Česká republika mohla stát smluvní stranou významných mnohostranných smluv, jako je například Úmluva OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, mohla by využít příslušných ustanovení o právní pomoci a vydávání a nemusela by v některých případech s různými geograficky vzdálenými státy sjednávat zvláštní dvoustranné úmluvy.

²⁹ Například bez zavedení odpovědnosti právnických osob nebude možné, v rozporu s právem Evropské unie, aby Česká republika vykonala peněžité trest uložený soudem ve Francii podle tamního práva francouzské právnické osobě za trestný čin spáchaný na francouzském území, pokud tato osoba stihla převést svůj majetek do ČR.

struktury budou pokračovat v závažné hospodářské trestné činnosti propojené do trestné činnosti násilného charakteru.

9.1. Přijetí opatření umožňujících komplexní postih padělatelů zboží a autorských práv i postih prodejců tohoto zboží

V rámci celé Evropské unie dochází k **rozsáhlému porušování autorských práv či padělání zboží, na něž se zaměřuje také organizovaný zločin**, který má stále silnější vazby na distribuční organizace v členských zemích Evropské unie. Tyto aktivity souvisí s dalšími problémy, jako je využívání dětské práce nebo nebezpečnost takto vyráběného zboží (např. hraček či léků).

Porušování autorských práv, padělání zboží a jeho prodej nadále **představují značné finanční ztráty pro stát, ohrožení domácích výrobců a v mnoha případech též zdravotní riziko pro obyvatele České republiky**. V dané souvislosti je klíčové další zefektivnění postihů této formy kriminality, včetně důsledných a citelných finančních postihů pro pachatele.

Tržnice (zejména v příhraničních oblastech s Rakouskem a Německem) jsou mnohde vybudovány na pozemcích obcí, popřípadě provozovány přímo obcemi a jsou významným finančním přínosem do jejich rozpočtů. Z toho mnohdy plyne i neochota obcí nějak tržnice omezovat nebo regulovat. Obrovská kumulace prodejců v tržnicích značně omezuje možnosti a efektivitu provádění kontrol ze strany státních orgánů (v minulosti došlo též k několika fyzickým napadením kontrolních orgánů). Toto vytváří podmínky k porušování právních norem (živnostenský zákon; daňový zákon; stavební, hygienické, protipožární předpisy apod.).

Jako vhodný postup proti trestné činnosti páchané na tržnicích se jeví provádění menších policejních akcí, např. na 2 – 3 stáncích, kterým však předchází přípravná fáze spočívající v operativním rozpracování. Vzhledem k tomu, že většina pachatelů jsou cizinci, kteří mají povolen pobyt v České republice za účelem podnikání, bude **velmi účinné neprodlužovat pobyt nebo zrušení živnostenského oprávnění ve smyslu § 58 odst. 2 a 3 zákona o živnostenském podnikání ze strany živnostenských úřadů**.

Bez účinného systémového zásahu státu k likvidaci nebo regulaci tržnic nebudou samotné kontrolní orgány (včetně policejních orgánů) schopny trestnou činnost na tržnicích účinně řešit, ale budou pouze částečně eliminovat rozsáhlé porušování právních norem.

9.2. Přijetí opatření umožňujících efektivní postih pachatelů daňové kriminality

Daňové trestné činy úzce souvisí s řadou dalších trestných činů. Daňová kriminalita vykazuje stále častěji rysy organizované trestné činnosti a vzhledem k novým formám již ztrácí tuzemský charakter.

Daňová kriminalita úzce souvisí s trestnou činností v oblasti padělání zboží a porušování autorských práv a dále pak s problematikou krácení spotřebních daní z lihu a z tabákových výrobků, daně z přidané hodnoty, daní z příjmu podle § 148 tr. zákona, jakož i porušování předpisů o nálepkách k označení zboží podle § 148a tr. zákona. Tržnice jsou mnohdy vhodným prostorem pro odbyt nelegálně vyrobených alkoholických nápojů z nezdaněného lihu a nelegálně vyrobených či dovezených tabákových výrobků. Tato trestná

činnost je stále více organizována, a to i v mezinárodním měřítku. Nasvědčují tomu odhalované způsoby páchaní této daňové kriminality, ať už vytváření nepřehledných řetězců firem, zapojení tzv. bílých koní, opatřování falešných daňových dokladů, dodacích listů a faktur zahraničních firem, falšování celních povolení, organizování této činnosti ze zahraničí, předstírání vývozu zboží do zemí EU i tzv. třetích zemí a lákání nadměrných odpočtů.

Další citlivou oblastí daňové kriminality představují machinace s daní z přidané hodnoty. Se vstupem České republiky do EU se zvětšil prostor, kde je možno páchat trestnou činnost. Přetrvávají podvodné způsoby vylákání nadměrných odpočtů na základě fiktivního zdanitelného plnění jak formou jednorázových daňových přiznání, tak i v rámci běžných podnikatelských aktivit v rámci České republiky a Evropské unie.

Velký vliv na daňovou kriminalitu má průhlednost daňového systému, výše daňového základu a množství daňových výjimek.

Odhalování daňové trestné činnosti a její dokumentování je odborně a časově velmi náročné, neboť trestná činnost v této oblasti je vysoce kvalifikovanou činností, která probíhá často latentně. Ve zvýšené míře je nutná spolupráce Policie ČR s Ministerstvem financí, daňovou správou, celními úřady a dalšími subjekty (např. formou dohod o spolupráci).

Úkol č. 9. Závažná hospodářská trestná činnost

9.1. Přijetí opatření umožňujících komplexní postih padělatelů zboží a autorských práv i postih prodejců tohoto zboží.

Provede: ministr vnitra, ministr financí, ministr průmyslu a obchodu a ministr zahraničí.

Termín: do 31. prosince 2008.

9.2. Přijetí opatření umožňujících efektivní postih pachatelů daňové kriminality.

Provede: ministr vnitra a ministr financí.

Termín: do 31. prosince 2008.

C. Nelegislativní nástroje boje s organizovaným zločinem

10. Výnosy z trestné činnosti:

10.1. Organizační podmínky pro odčerpávání výnosů z trestné činnosti

Efektivní odčerpávání výnosů z trestné činnosti (dále jen výnosů) je závislé i na činnosti a organizaci specializovaných orgánů a útvarů na danou problematiku.³⁰

Bude nutné striktně vyžadovat, aby policie při každé trestné činnosti ověřovala, zda se pachatel nebo jiná osoba tímto činem zároveň neobohatila, a to zejména formou pravidelných kontrol ze strany nadřízených policejních manažerů.

Dále je zapotřebí průběžně zvyšovat povědomí orgánů činných v trestním řízení o významu a potřebě vyhledávání, zajištění a propadnutí nebo zabránění výnosů z trestné činnosti v trestním řízení.

Je nutné zintenzívnit spolupráci Policie ČR a jiných státních orgánů. V rámci jejich působnosti byla uzavřena řada dohod o vzájemné spolupráci při vyhledávání výnosů, k jejich plnému využívání však stále nedochází. Konkrétně by bylo velmi **přínosné využívat při vyšetřování trestné činnosti společných týmů**, které by podle potřeby byly složeny ze zástupců policie, daňové správy a celní správy, rovněž by mezi těmito orgány měla být zajištěna potřebná výměna informací o podezřelých obchodech, transakcích atd. Dále bude vhodné po vzoru zahraničních zkušeností přispět k vytváření kontaktů s odpovědnými experty jiných státních i nestátních orgánů, pravidelně se setkávat se zástupci peněžních institucí a hovořit s nimi o nových trendech podílnictví a legalizace výnosů, podílet se na školení osob pracujících v oblasti, která by mohla být zneužita k podílnictví nebo legalizaci výnosů atd.

10.2. Vytvoření systému zjišťování informací o majitelích účtů, vedených bankami a dalšími finančními institucemi, působícími v České republice, pro potřeby oprávněných státních orgánů

Naformátováno: Odrážky a číslování

Zefektivnění stávajícího systému zjišťování informací z finančního sektoru (k nimž jsou příslušné orgány oprávněny dle zvláštních právních předpisů) bude znamenat výrazné zlepšení práce orgánů činných v trestním řízení, zejména v souvislosti se zajišťováním peněžních prostředků na účtech.

Snaha o vytvoření podmínek pro zefektivnění systému zjišťování informací o majitelích účtů vedených bankami a dalšími finančními institucemi působícími v ČR ze strany oprávněných orgánů (zejména policejních orgánů) je již dlouhodobá. Hlavním cílem těchto snah je nejen zkrácení doby potřebné pro získání potřebných dat z bankovního sektoru, ale také zmenšení okruhu osob, které se o jejich zjišťování dozví. Navrhovaná opatření jsou motivována záměrem snížit bezpečnostní rizika.

Požadovaná změna nemá vést ke zjednodušení podmínek oprávnění k získání těchto informací. Zefektivnění by mělo spočívat ve zjednodušení technického, respektive praktického přístupu oprávněných orgánů k těmto údajům. Tím by měla být zároveň zvýšena i ochrana požadovaných údajů z finanční instituce a osobních údajů konkrétní fyzické osoby

³⁰ Od 1. ledna 2007 došlo k podstatné reorganizaci v rámci té části policie, která se zabývala mj. vyhledáváním a zajišťováním výnosů z trestné činnosti. Ve snaze přiblížit vyšetřování trestné činnosti k vyhledávání výnosů z ní plynoucích, se přistoupilo k takovému organizačnímu řešení, které spočívá ve zrušení Útvaru odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality SKPV (dále jen FIPO) a vytvoření specializovaných oddělení na vyhledávání a zajišťování výnosů v rámci odborů hospodářské kriminality SKPV. Tato oddělení byla zřízena u všech policejních útvarů s celorepublikovou působností a u útvarů SKPV správy krajů.

(mimo jiné snížením počtu osob, jež se s požadavkem police seznamují). Stejně tak by měl být zajištěn i efektivnější průběh vyšetřování trestné činnosti.

Zřízení či zefektivnění systému by vedle dalšího **zkvalitnilo poskytování právní pomoci v rámci mezinárodní spolupráce proti praní peněz**. Nezanedbatelný je i efekt na zkvalitnění výběru daní a poplatků, zprůhlednění podnikatelského prostředí a zviditelnění šedých zdrojů ekonomiky. Naplnění požadavku bude výhodné i pro bankovní systém (ochrana před zneužíváním bankovního systému před kriminálními aktivitami).

Za účelem nalezení optimálního přístupu k faktické realizaci předmětného požadavku bude připraven materiál pro jednání vlády ČR, který bude popisovat možné varianty řešení požadavku na zefektivnění systému zjišťování informací z finančního sektoru oprávněnými orgány.

Úkol č. 10. Výnosy z trestné činnosti

10.1. Přijetí opatření napomáhajících odčerpávání výnosů z trestné činnosti:

a) pravidelná kontrola ze strany policejních manažerů nad prověřováním, zda trestnou činností zároveň nebyl získán majetkový prospěch.

Provede: ministr vnitra.

Termín: do 31. prosince 2008, poté průběžně.

b) zvyšování povědomí státních zástupců a soudců o významu a potřebě vyhledávání, zajištění a propadnutí nebo zabránění výnosů z trestné činnosti v trestním řízení.

Provede: ministr spravedlnosti.

Termín: do 31. prosince 2008, poté průběžně.

c) realizace dohod o vzájemné spolupráci,

Provede: ministr vnitra ve spolupráci s ministrem spravedlnosti a ministrem financí.

Termín: do 31. prosince 2008, poté průběžně.

d) pravidelná setkání se zástupci peněžních institucí,

Provede: ministr vnitra, ministr financí.

Termín: do 31. prosince 2008, poté průběžně.

e) zřizování společných týmů pro objasňování a vyšetřování..

Provede: ministr vnitra, ministr financí.

Termín: do 31. prosince 2008, poté průběžně.

10.2. Připravit materiál pro jednání vlády ČR, který bude popisovat možné varianty řešení požadavku na zefektivnění systému zjišťování informací z finančního sektoru oprávněnými orgány.

Provede: ministr vnitra ve spolupráci s ministrem financí.

Termín: kontrolní termín dne 30. června 2008 (v první fázi bude vládě předložen materiál, popisující varianty možných řešení, respektive harmonogram dalšího postupu).

11. Specializované vzdělávání a prevence

11.1. Vzdělávání zaměstnanců veřejné správy o rizicích organizovaného zločinu

Zaměstnanci veřejné správy, zejména ti s rozhodující pravomocí, jsou potenciálně ohroženou skupinou ze strany organizovaného zločinu. **Řada zaměstnanců veřejné správy má malé povědomí o rizicích organizovaného zločinu** (zejména o tom, jaké formy má tento zločin; dále jaké používá metody; o trestech, které hrozí v případě podílu na činnosti skupiny organizovaného zločinu apod.). Z hlediska zvýšení bezpečnosti státní správy před infiltrací organizovaným zločinem bude vhodné zavést vzdělávání jejích zaměstnanců o rizicích organizovaného zločinu a prevenci před touto formou kriminality.

11.2. Specializované vzdělávání zástupců orgánů České republiky zabývajících se prosazováním práva

Boj s organizovaným zločinem klade značné nároky na odborné znalosti příslušníků Policie České republiky, a to nejen policistů přímo vyčleněných na boj s touto kriminalitou. Z uvedeného důvodu je nezbytné pokračovat v intenzivním využívání modelu výuky profesionálním pedagogem (zaměstnancem školy) specializovaným na určitou oblast ohroženou organizovaným zločinem za současné přítomnosti přizvaného odborníka z řad policie (popř. jiné příslušné instituce) podle vyučovaného tématu. Takto bude nadále zajištěna jak dostatečná pedagogická, tak odborná a praktická úroveň výuky a její využitelnost v boji s organizovaným zločinem. V rámci efektivního využívání finančních prostředků bude vhodné rozvíjet spolupráci s civilními školami s tím, že některé oblasti vzdělávání budou zajišťovány civilními školstvím.

U nově přijímaných příslušníků specializovaných útvarů Policie ČR je nutno klást důraz na odpovídající stupeň dosaženého vzdělání a na dostatečnou profesní způsobilost.

Organizovaný zločin využívá moderní technologie pro řízení svých aktivit i jako prostředek pro nové formy trestné činnosti (například internetová kriminalita). Bezpečnostní složky státu musí věnovat patřičnou pozornost této kriminalitě. Je nezbytné, aby měly vedle patřičného technického vybavení také dostatek expertů. Lze předpokládat, že **v blízké budoucnosti se bude zvyšovat význam policejních expertů na odhalování internetové kriminality, stejně tak odborníků na forenzní analýzu zadržovaných počítačů, nosičů, mobilních telefonů atd.** Nedostatek těchto expertů by vážným způsobem ohrozil vyšetřování trestné činnosti páchané pomocí moderních komunikačních prostředků.

Je nutné nadále v maximální míře využívat existující možnosti vzdělávání expertů z řad Policie ČR, Ministerstva vnitra a dalších relevantních složek v zahraničí. V této souvislosti lze např. zmínit kurzy a semináře, pořádané organizacemi CEPOL (Evropská policejní akademie) či MEPA (Středoevropská policejní akademie). Z hlediska zvýšení efektivity boje s organizovaným zločinem je žádoucí tyto možnosti nadále rozšiřovat.

Stejně tak bude nezbytné další vzdělávání státních zástupců a soudců o problematice boje proti organizovanému zločinu.

Úkol 11. Vzdělávání a prevence

11.1. Vzdělávání zaměstnanců veřejné správy o rizicích organizovaného zločinu

Provede: Úřad vlády (ISS), ve spolupráci s Ministerstvem vnitra.

Termín: od května 2008, poté průběžně.

11.2. Specializované vzdělávání zástupců orgánů zabývajících se prosazováním práva o problematice organizovaného zločinu.

Provede: ministr vnitra, ve spolupráci s ministrem spravedlnosti, ředitelem Bezpečnostní informační služby a ředitelem Národního bezpečnostního úřadu.

Termín: od května 2008, poté průběžně.

← - - - Naformátováno: Odrážky a číslování

← - - - Naformátováno: Odrážky a číslování

12. Specializovaný výzkum

V boji s organizovaným zločinem je nutné neopomíjet oblast výzkumu, který může například usnadnit poznání metod organizovaného zločinu a snížit technologický náskok skupin organizovaného zločinu. Je nutné sledovat nové aktivity organizovaného zločinu, který v některých státech Evropské unie působí v oblastech, které v České republice doposud tímto zločinem postižené nejsou (v tomto směru lze zmínit např. rozsáhlé případy zpronevěry finančních fondů veřejných i soukromých nemocnic organizovaným zločinem v Itálii nebo nelegální zpracování průmyslového odpadu italskou mafií). Klíčové je přesně specifikovat zaměření a cíle výzkumu tak, aby výstupy byly využitelné pro konkrétní využití v praxi.

Ve výzkumu metod, forem a prostředků organizovaného zločinu existují možnosti zlepšení stávající spolupráce s akademickou sférou a nevládními organizacemi, včetně prohloubení koordinace vzájemných aktivit. V převážné míře jsou uskutečňovány pouze dílčí výzkumné projekty s participujícími partnery.

Úkol 12. Navázání dlouhodobější spolupráce s akademickou obcí v oblasti výzkumu metod, forem a prostředků organizovaného zločinu.

Provede: ministr vnitra

Termín: od května 2008, poté průběžně.

13. Přijetí opatření pro boj s krádežemi vozidel a s tím související další kriminalitou

Trestná činnost na motorových vozidlech, zejména u nelegálního vývozu, dovozu, pojistných podvodů a legalizace odcizených vozidel či jejich částí, vykazuje **znaky organizovaného zločinu**. Trestná činnost zpravidla přesahuje rámec minimálně dvou krajů, nezlídka zasahuje celé území České republiky, ale i okolních států. Jak vyplývá z poznatků Policie ČR, jsou krádeže motorových vozidel stále sofistikovanější, ve většině případů jsou páchany skupinami pachatelů, z velké části složených z recidivistů, jejichž struktura a činnosti jsou přesně rozděleny (překonání zabezpečení vozidla, převoz vozidla a jeho doprovod, provozování skladu odcizených vozidel a dílen, kde se vozidla rozebírají, úprava identifikačních znaků, včetně změn elektronických součástí vozidla, zajištění nebo úprava

dokladů, zajištění evidenční prohlídky, prodej vozidla, registrace vozidla, organizace celé skupiny apod.).

Počty nalezených odcizených vozidel se nevidují. Ze statistického výkazu kriminality lze nicméně vyčíst, že u dvoustopých motorových vozidel je bezprostředně po krádeži zajištěno pouze cca 1 % odcizených hodnot.

Přínosem bude zřízení subjektu, který bude schopen na celorepublikové úrovni řídit rozpracování organizovaných skupin zabývajících se krádežemi motorových vozidel.

Boj s krádežemi vozidel je přehledně rozpracován v analytickém a koncepčním materiálu Ministerstva vnitra *Problematika objasňování krádeží motorových vozidel v ČR*.³¹

Úkol č. 13. Opatření k boji proti krádežím vozidel

Přijetí opatření pro boj s krádežemi vozidel a s tím související další kriminalitou; včetně zřízení specializovaného odboru či oddělení v celorepublikového útvaru Služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR.

Provede: ministr vnitra a ministr dopravy.

Termín: k 31. prosinci 2008.

14. Informování vlády o plnění úkolů vyplývajících z Koncepce boje proti organizovanému zločinu

K dalšímu zefektivnění boje s organizovaným zločinem je nutné vyhodnocovat stávající aktivity a hledat nové možnosti a postupy pro jejich zlepšení. Z uvedeného důvodu bude vládě do 1. března 2009 předložena informace o plnění úkolů obsažených v Koncepci boje s organizovaným zločinem.

Úkol č. 14. Informování vlády o plnění úkolů vyplývajících z Koncepce boje proti organizovanému zločinu.

Provede: ministr vnitra.

Termín: do 1. března 2009.

³¹ Koncepční materiál byl v prosinci 2007 postoupen do meziresortního připomínkového řízení a po vypořádání připomínek bude předložen vládě v roce 2008.

4.PŘÍLOHA.

4. 1. Plán úkolů k realizaci Koncepce boje proti organizovanému zločinu

<p>Úkol č. 1. Zefektivnit činnost útvarů Služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR v boji proti organizovanému zločinu Provede: ministr vnitra. Termín: do 31. prosince 2008.</p>
<p>Úkol č. 2. Vypracovat návrh na úpravu aktivit Útvaru zvláštních činností. Provede: ministr vnitra. Termín: do 31. prosince 2008.</p>
<p>Úkol č. 3. Přijetí opatření, která sníží rizika úniků informací od orgánů zabývajících se prosazováním práva Provede: ministr vnitra ve spolupráci s ministrem spravedlnosti, ředitelem Bezpečnostní informační služby, ředitelem Národního bezpečnostního úřadu. Termín: do 31. prosince 2008.</p>
<p>Úkol č. 4. Předávání informací zpravodajských služeb Policii České republiky ke konkrétním případům organizovaného zločinu Vypracování mechanismu, který stanoví podmínky, zejména technického a ochranného charakteru, pro předávání informací zpravodajských služeb Policii České republiky ke konkrétním případům organizovaného zločinu (a jiné trestné činnosti). Bude kladen důraz na maximální využívání výsledků činnosti zpravodajských služeb v rámci trestního řízení. Provede: ministr vnitra, ředitel Bezpečnostní informační služby, ředitel Úřadu pro zahraniční styky a informace a ředitel Vojenského zpravodajství. Termín: do 31. prosince 2008.</p>
<p>Úkol č. 5. Mezinárodní spolupráce 5.1. Jmenování styčných důstojníků Policie České republiky ve státech, jejichž teritorium má bezprostřední dopady na bezpečnostní situaci v České republice, včetně aktivit organizovaného zločinu v České republice. Provede: ministr vnitra a ministr zahraničních věcí. Termín: průběžně.</p> <p>5.2. Ustavení pracovní skupiny pro koordinaci výstupů České republiky ohledně činnosti organizovaného zločinu na území státu, zejména pro hodnotící zprávu OCTA. Provede: ministr vnitra a ministr spravedlnosti. Termín: do 1. května 2008.</p>
<p>Úkol č. 6. Výnosy z trestné činnosti 6.1. Úprava trestu propadnutí majetku tak, aby bylo možné nechat propadnout část majetku pachatele ve větším počtu případů než podle stávající právní úpravy a postihnout tak účinněji legální majetek pachatele. Provede: ministr spravedlnosti. Termín: do 31. prosince 2009.</p> <p>6.2. Analyzovat možné úpravy povinnosti prokazovat původ majetku. Provede: ministr vnitra ve spolupráci s ministrem spravedlnosti a ministrem financí. Termín: do 31. prosince 2009.</p>
<p>7. Ochrana zástupců orgánů České republiky zabývajících se prosazováním práva a vyšetřujících případy organizované kriminality. Ochrana svědků závažné trestné činnosti 7.1. Posílení ochrany policistů, státních zástupců a soudců podílejících se na boji s organizovaným zločinem. Provede: ministr vnitra ve spolupráci s ministrem spravedlnosti.</p>

<p>Termín: do 31. prosince 2008.</p> <p>7.2. Posílení opatření umožňujících komplexní ochranu agenta. Provede: ministr vnitra a ministr spravedlnosti. Termín: do 31. prosince 2008.</p> <p>7.3. Analýza postavení policistů a jejich informátorů a iniciace případných kroků, které by napomohly odstranit zjištěné nedostatky. Provede: ministr vnitra (policejní prezident). Termín: do 31. prosince 2008.</p> <p>7.4 Analýza četnosti a závažnosti výskytu ohrožení tlumočnicka v rámci trestního řízení a eventuelní návrh řešení. Provede: ministr vnitra. Termín: do 31. prosince 2008.</p>
<p>Úkol č. 8. Předložení věcného záměru zákona na zavedení správní odpovědnosti právnických osob za protiprávní jednání, k jejichž postihu zavazují mezinárodní úmluvy, týkající se boje proti organizovanému zločinu, do právního řádu České republiky</p> <p>Provede: ministr vnitra. Termín: do 31. prosince 2008.</p>
<p>Úkol č. 9. Závažná hospodářská trestná činnost</p> <p>9.1. Přijetí opatření umožňujících komplexní postih padělatelů zboží a autorských práv i postih prodejců tohoto zboží. Provede: ministr vnitra, ministr financí, ministr průmyslu a obchodu a ministr zahraničí. Termín: do 31. prosince 2008.</p> <p>9.2. Přijetí opatření umožňujících efektivní postih pachatelů daňové kriminality. Provede: ministr vnitra a ministr financí. Termín: do 31. prosince 2008.</p>
<p>Úkol č. 10. Výnosy z trestné činnosti</p> <p>10.1. Přijetí opatření napomáhajících odčerpávání výnosů z trestné činnosti:</p> <p>a) pravidelná kontrola ze strany policejních manažerů nad prověřováním, zda trestnou činností zároveň nebyl získán majetkový prospěch. Provede: ministr vnitra. Termín: do 31. prosince 2008, poté průběžně.</p> <p>b) zvyšování povědomí státních zástupců a soudců o významu a potřebě vyhledávání, zajištění a propadnutí nebo zabránění výnosů z trestné činnosti v trestním řízení, Provede: ministr spravedlnosti. Termín: do 31. prosince 2008, poté průběžně.</p> <p>c) realizace dohod o vzájemné spolupráci, Provede: ministr vnitra ve spolupráci s ministrem spravedlnosti a ministrem financí. Termín: do 31. prosince 2008, poté průběžně.</p> <p>d) pravidelná setkání se zástupci peněžních institucí, Provede: ministr vnitra, ministr financí. Termín: do 31. prosince 2008, poté průběžně.</p> <p>e) zřizování společných týmů pro objasňování a vyšetřování. Provede: ministr vnitra, ministr financí. Termín: do 31. prosince 2008, poté průběžně.</p>

10.2. Připravit materiál pro jednání vlády ČR, který bude popisovat možné varianty řešení požadavku na zefektivnění systému zjišťování informací z finančního sektoru oprávněnými orgány.
Provede: ministr vnitra ve spolupráci s ministrem financí.
Termín: kontrolní termín dne 30. června 2008 (v první fázi bude vládě předložen materiál, popisující varianty možných řešení, respektive harmonogram dalšího postupu).

Úkol 11. Vzdělávání a prevence

11.1. Vzdělávání zaměstnanců veřejné správy o rizicích organizovaného zločinu.

Provede: Úřad vlády (ISS), ve spolupráci s Ministerstvem vnitra.

Termín: od května 2008, poté průběžně.

11.2. Specializované vzdělávání zástupců orgánů zabývajících se prosazováním práva o problematice organizovaného zločinu.

Provede: ministr vnitra, ve spolupráci s ministrem spravedlnosti, ředitelem Bezpečnostní informační služby a ředitelem Národního bezpečnostního úřadu.

Termín: od května 2008, poté průběžně.

Úkol 12. Navázání dlouhodobější spolupráce s akademickou obcí v oblasti výzkumu metod, forem a prostředků organizovaného zločinu

Provede: ministr vnitra.

Termín: od května 2008, poté průběžně.

Úkol č. 13. Opatření k boji proti krádežím vozidel

Přijetí opatření pro boj s krádežemi vozidel a s tím související další kriminalitou; včetně zřízení specializovaného odboru či oddělení v celorepublikového útvaru Služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR.

Provede: ministr vnitra a ministr dopravy.

Termín: k 31. prosinci 2008.

Úkol č. 14. Informování vlády o plnění úkolů vyplývajících z Koncepce boje proti organizovanému zločinu

Provede: ministr vnitra.

Termín: do 1. března 2009.

4.2. Příloha - příklady činnosti organizovaného zločinu v České republice a v zahraničí

V roce 2006 Policie ČR evidovala 19 trestných činů zločinného spolčení (§ 163a tr. zákona) a 630 trestných činů spáchaných v organizované skupině (§ 128a/2a, 140/3a ad. tr. zákona), ze kterých bylo 590 objasněno, stíháno za tyto trestné činy bylo celkem 603 osob, z toho 119 cizinců.

Převzato z návrhu „Zprávy o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území České republiky v roce 2006 (ve srovnání s rokem 2005).“

Každoročně je v EU odcizeno přibližně 1,3 milionu vozidel.

Převzato ze Zprávy EU o organizovaném zločinu za rok 2005, veřejná verze, Europol, listopad 2005, 13788/1/05.

Za hodinu s dívkou organizátoři inkasovali od klienta 2200 korun, dívka však vyplatili kolem 1000 korun. ... Zisky skupiny se tak pohybovaly v řádech desítek milionů korun. Policisté také zadokumentovali 7 dívek mladších 18-ti let věku...

Úryvek z tiskového prohlášení ÚOOZ SKPV PČR, 24. října 2005.

Koncem září 2006 zadrželi ... 3 cizince z Vietnamu a Číny a 8 Čechů organizujících ilegální migraci z Asie. Od roku 2004 se vytvořila mezinárodní organizace s pevnou hierarchií složená z Asiatů, Čechů a Slováků. ... od roku 2004 převedli minimálně 700 lidí se ziskem cca 200 mil. korun

Úryvek z tiskové prohlášení ÚOOZ SKPV PČR, 13. prosince 2006.

...jednalo se o státní příslušníky zemí bývalé Jugoslávie, Arménie a České republiky. Bylo zjištěno, že nejméně od počátku roku 2005 sami převáděli nebo organizovali nelegální přechody běženců z Turecka a Balkánu ...Hlavní pachatelé – Makedonci - za cestu inkasovali 5000 euro....

Úryvek z tiskového prohlášení ÚOOZ SKPV PČR, 16. června 2006.

Někteří odborníci odhadují, že ekonomické a sociální škody způsobené organizovaným zločinem (ve Spojeném království pozn. překladatele) dosahují ročně 20 miliard liber, což je více než 300 liber na každého obyvatele země...

Převzato z „Ročního plánu na období 2006 – 2007 Agentury zabývající se bojem se závažným organizovaným zločinem (SOCA)“, Spojené království.

...BIS získala informace o aktivitách skupiny organizovaného zločinu z oblasti Kavkazu, která se zaměřuje na integraci do společenských struktur státu, ovládnutí části společenských a politických aktivit a legalizaci zisků z trestné činnosti prostřednictvím prostředků z veřejných či podnikových rozpočtů. Při rozkrývání kontaktů této skupiny BIS zjistila její úzké napojení na kriminální struktury v Moravskoslezském a Zlínském kraji a na osoby z balkánské, resp. albánské komunity, zabývající se obchodem s drogami. Skupina udržuje

své pozice na trhu s pohledávkami, k čemuž využívá kontakty do nejvyšších politických a společenských kruhů. Novou aktivitou skupiny je obstarávání úvěrů dlužníkům pro splacení závazků prostřednictvím kontaktů v bankovním sektoru. Skupina nadále disponuje politickými a společenskými styky, které využívá pro realizaci svých zájmů (např. při obstarávání informací o zadlužených společnostech). Skupina také udržuje a zároveň navazuje nové kontakty do oblasti justice, jejichž hlavním účelem je poskytování pomoci vybraným osobám, stíhaným či odsouzeným pro trestnou činnost ve prospěch skupiny ...

Úryvek ze zprávy „Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2005“, veřejně dostupný dokument.

Z dlouhodobého sledování vývoje v bezpečnostní oblasti vyplývá, že nezákonné aktivity ruskojazyčných a balkánských skupin charakterizované „hrubým násilím“ (vydírání, výpalné, obchod s lidmi, nelegální migrace, majetková a násilná trestná činnost) pomalu ustupují do pozadí a postupně se mění na legální podnikání. Představitelé těchto skupin zakládají obchodní společnosti, jejichž dalšími členy bývají občané ČR nebo cizinci s dlouhodobým pobytem v ČR. Tyto společnosti jsou často využívány k legalizaci kapitálu ze zahraničí, který je po „vyprání“ vrácen zpět do země původu. Vlivové skupiny regionálního i celostátního formátu zesílily v roce 2006 tlak na orgány státu a samosprávy zaměřený na získání výhod v soutěžích a výběrových řízeních o zakázky, majetek, dotace apod. S cílem získat určité výhody se rozvětvené klientelistické struktury se silným finančním zázemím snažily ovlivňovat rozhodování některých orgánů veřejné správy, legislativních orgánů i orgánů činných v trestním řízení.

Úryvek ze zprávy „Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2006“, veřejně dostupný dokument.

V rámci operace „Titanium“ byli v roce 2003 zadrženi na území hlavního města Prahy a v Brně tři cizinci, kteří byli následně vzati do vyšetřovací vazby. Kromě těchto osob byly zároveň stíhány dvě osoby české národnosti pro obchod s drogami ... Jeden z cizinců je stíhán za přímý podíl na provezení zásilek 25 kg a 12 kg látky obsahující heroin a dále za účastenství spočívající v poskytnutí pomoci k zorganizování dalších čtyř zásilek. Druhý cizinec, jehož vyloučená trestní věc bude nadále vyšetřována Národní protidrogovou centrálou, byl obžalován za svůj podíl na zorganizování 16 zásilek, při kterých bylo z České republiky vyvezeno celkem asi 220 kg látky obsahující heroin. Veškeré zmíněné zásilky byly z České republiky vyvezeny do zahraničí...

Na základě zprávy Policejního prezidia, 25. listopadu 2004.

(V souvislosti s tímto případem byly orgány činné v trestním řízení vystaveny soustavným výhrůzkám z okolí obžalovaných, a to včetně výhrůžek fyzickou likvidací).

Mezi nové počítačové delikty patří především podvodné vyloučení hesel kreditních karet, on-line vydírání či investiční podvody. Internetová kriminalita již ... není doménou individuálních mladých počítačových pirátů, ale nástrojem organizovaných zločineckých skupin. Přestože v celosvětovém měřítku většina firem v roce 2003 masivně investovala do antivirové ochrany, internet byl roce 2004 rizikovějším prostorem než před dvěma lety. Počítačové viry v roce 2004 způsobily finanční škody za 17 miliard dolarů, což je o pět miliard více než v roce 2003.

Převzato ze zprávy ČTK: „Počítačová kriminalita roste a je více organizovaná“, ČTK, 24. května 2005.

Dle Interpolu, se od roku 1990 zvyšoval obchod s padělaným zbožím osmkrát rychleji než obchod legální. Americké společnosti odhadují, že jim obchod s padělaným zbožím ročně způsobuje škody ve výši 200 až 250 miliard dolarů.

Převzato ze „Zpráva Výzkumné služby Kongresu o mezinárodním organizovaném zločinu: jeho hlavních hrozbách a reakcích USA“, březen 2006, Spojené státy americké.

V roce 2004 bylo celkem zabaveno 860 661 padělaných bankovek euro v celkové hodnotě 47 179 430 eur. Ve srovnání s rokem 2003 (zabaveno 673 902 bankovek) to představuje nárůst o 27,7 procent.

Převzato ze zprávy EU o organizovaném zločinu za rok 2005, veřejná verze, Europol, listopad 2005, 13788/1/05.

V roce 2006 bylo v ČR celními orgány evidováno celkem 504 případů, při nichž bylo zadrženo více než 101,8 mil. ks neznačených cigaret a 1000,8 tun tabáku ... bylo zjištěno 120 případů porušení celních předpisů u ropných produktů a únik na cle a daních lze k datu 15. 12. 2006 vyčíslit částkou cca 1.300 mld. Kč. Bylo zjištěno 1074 případů porušení zákona č. 353/2004 Sb., o spotřební dani, kdy bylo zajištěno 7,8 mil. litrů alkoholických nápojů (láh, destiláty, víno a pivo). V oblastech zemědělských produktů bylo zjištěno 108 případů porušení celních předpisů u zboží v hodnotě cca 215 mil. Kč.

Převzato z návrhu „Zprávy o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území České republiky v roce 2006 (ve srovnání s rokem 2005)“.

Minimálně 5 let znepríjemňovala život v regionu Dvora Králové nad Labem organizovaná skupina tzv. podnikatelů. Předmětem jejich obchodní činnosti bylo půjčování peněz, vymáhání dluhů a skupování pohledávek. Informaci o jejich činnosti získali detektivové ÚOOZ přibližně před rokem. V průběhu vyšetřování vyšlo najevo, že skupina používá k získávání majetku vytipovaných osob brutálního fyzického a psychologického nátlaku. Poškození byli nuceni podepsat notářsky ověřené směnky na určené částky. Na splacení dluhů většinou vymahači nevydávali doklady o splacení dlužné částky a peníze vymáhali opakovaně. Původně byla skupina čtyřčlenná. Jeden z kompliců však byl v červnu 2006 i se svojí přítelkyní zavražděn.

Úryvek z tiskové prohlášení ÚOOZ SKPV PČR, 1. února 2007.

V rámci ... operace bylo při domovních prohlídkách a prohlídkách nebytových prostor na území středočeského, západočeského a severočeského kraje do současné doby zajištěno přes 400 tun tabáku, velké množství komponentů pro výrobu cigaret a přes 29 milionů ks vyrobených cigaret různých značek. Rovněž byla zajištěna 2 kompletní strojní zařízení pro strojovou výrobu cigaret, dále tiskařské stroje na kterých byly tisknuty cigaretové krabičky a větší množství zařízení pro úpravu tabáku a přípravu komponentů. Jak bylo prokázáno vyšetřovacím pokusem jedna ze zajištěných linek dosahovala výrobní kapacity až 2000 ks cigaret za minutu. Při úkonech trestního řízení bylo zadrženo 81 osob, z nichž na 20 byla uvalena vazba. Na akci se podílelo 350 celníků a 150 příslušníků Finanční policie a 300 příslušníků speciálních policejních útvarů. Předběžný únik na spotřebních daních přesahuje částku 400 mil. Kč, ale konečná škoda bude vyšší. Množství zajištěného zboží prozatím objemově dosahuje 50 kamionů.

Úryvek ze společné informace Finanční policie a Celní správy ČR k akci „Class“, leden 2006.

Stále větší počet kriminálních sítí si z poskytování specializovaných služeb činí hlavní předmět svého podnikání. Poskytují nejrůznějším zločineckým skupinám vysoce kvalitní služby jinak nedostupné, například z důvodu vysokých investičních nákladů. Jedním z příkladů může být opatřování padělaných dokladů.

Úryvek z Hodnocení hrozeb v oblasti organizovaného zločinu v EU pro rok 2006, veřejná verze, Europol, 2. června 2006.

Roční zisk kriminálních organizací je v Německu odhadován na 1,34 miliard eur. V Belgii jsou výnosy zločineckých skupin odhadovány na přibližně 1,5 miliard eur. Ve Španělsku mají kriminální struktury majetek v přibližné výši 1,45 miliard eur.

Převzato ze Zprávy EU o organizovaném zločinu za rok 2005, veřejná verze, Europol, listopad 2005, 13788/1/05.

Porušování autorských a vlastnických práv má pravděpodobně největší dopad na EU v oblasti poklesu výběru daní a v oblasti zaměstnanosti, kdy je odhadováno, že kvůli němu každoročně ztratí práci 200 tisíc osob v EU. Tento typ zločinu má také někdy negativní dopad na bezpečí obyvatel EU, a to v případech, kdy jsou padělané výrobky, jako součásti motorových vozidel nebo farmaceutické produkty. Od roku 1999 se nesmírně zvýšilo množství padělaného zboží v EU. V některých oblastech, například u padělaných hraček a her, tento nárůst překračuje 300 procent.

Převzato ze zprávy EU o organizovaném zločinu za rok 2005, veřejná verze, Europol, listopad 2005, 13788/1/05.

Politické, ekonomické, sociální a technické proměnné rovněž mohou být zločinem samy ovlivňovány. V politické oblasti jen málo organizovaných zločineckých skupin představuje přímou hrozbu pro ČS (pozn. členské státy EU). V oblasti ekonomické již organizovaný zločin narušuje legální obchodní praxe. Ze společenského hlediska je strach vyvolaný organizovaným zločinem kontraproduktivní pro otevřenou

společnost. Hrozba v technické oblasti je méně patrná, avšak na nejnižší úrovni může vést soustavné kriminální napadání určité infrastruktury (jako např. elektronického bankovníctví) k takovým stupňům ochrany, které sníží efektivitu systému. Vždy je též třeba brát v potaz vyšší náklady na vytváření a údržbu technologických systémů jakožto důsledek kriminality.

Úryvek z Hodnocení hrozeb v oblasti organizovaného zločinu v EU pro rok 2006, veřejná verze, Europol, 2. června 2006.

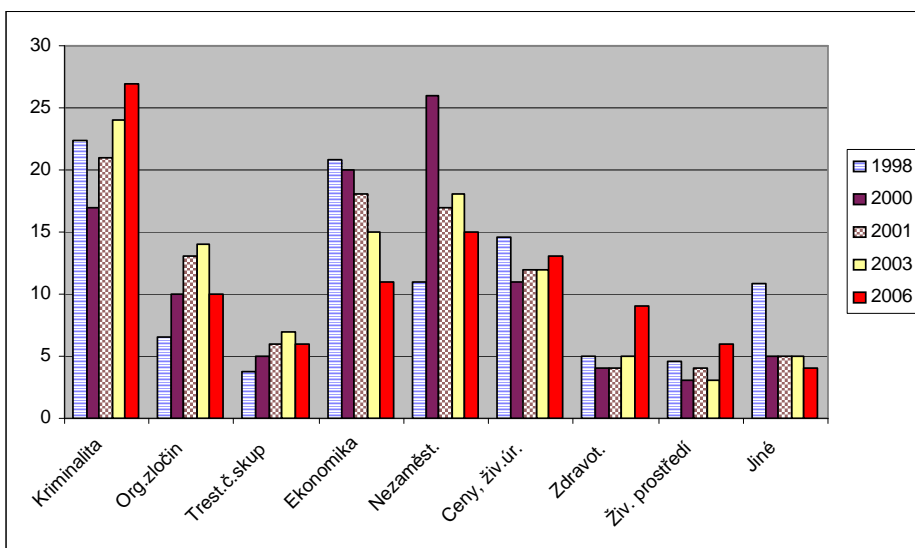
**4.3. Příloha - vývoj násilné trestné činnosti v ČR dle vybraných druhů kriminality
(v letech 2000 – 2006)**

Vývoj násilné trestné činnosti v ČR dle vybraných druhů kriminality							
Druh kriminality	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Vraždy celkem:	279	234	234	232	227	186	231
Loupeže	4 644	4321	5434	5443	5931	5368	4613
Loupeže na finančních institucích	55	51	34	65	176	182	170
Úmyslné ublížení na zdraví	7 194	7 065	7 321	6 853	7 180	6 439	5 765
Nebezpečné vyhrožování	2 878	3 124	2 770	2 552	2 700	2 493	2 049
Vydírání	1 979	1 908	2 093	1 835	1 786	1 608	1 292
Násilné činy celkem:	21 996	21 709	23 555	22 358	23 579	21 684	19 171

Vývoj počtu pachatelů násilné trestné činnosti v ČR dle vybraných druhů kriminality							
Druh kriminality	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Vraždy celkem:	262	230	236	209	246	187	195
Loupeže	2 298	2 177	3 037	3 140	3 161	2 815	2 549
Loupeže na finančních institucích	17	21	11	29	42	57	54
Úmyslné ublížení na zdraví	6 445	6 310	6 201	6 222	6 483	5 827	5 058
Nebezpečné vyhrožování	2 261	2 483	2 087	2 010	2 158	1 923	1 592
Vydírání	1 499	1 447	1 529	1 411	1 428	1 216	986
Násilné činy celkem:	17 003	16 790	17 356	17 314	17 920	16 145	14 196

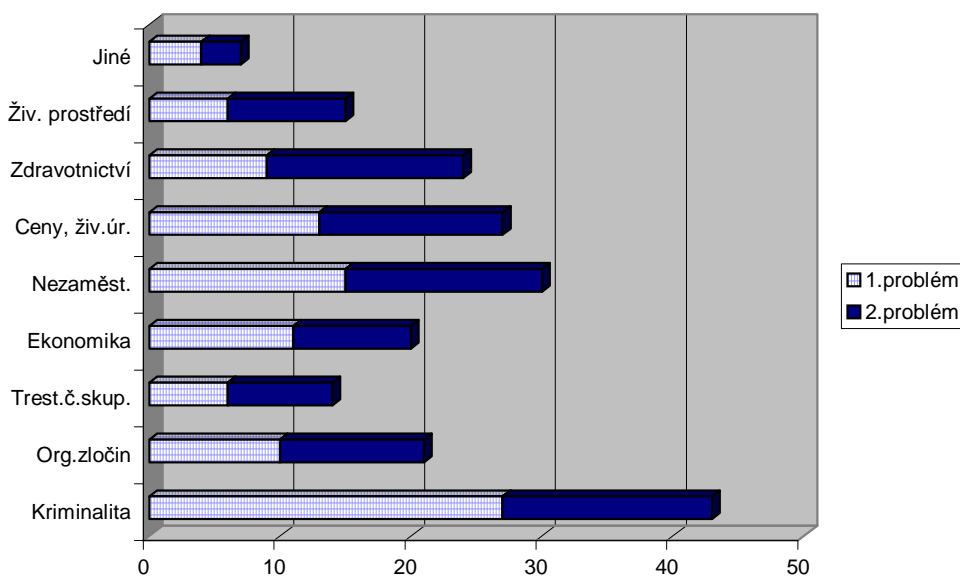
Zdroj Zpráva o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území České republiky v roce 2006 (ve srovnání s rokem 2005).

4.4. Příloha - vnímání společenských problémů v roce 1998 - 2006: Nejdůležitější problém

Zdroj: „Vývoj postojů veřejnosti ke kriminalitě“, Sekundární analýza výzkumu Aktér 2006, Doc.PhDr. Jiří Buriánek, CSc.

Graf 2 - Dva nejdůležitější problémy života (II/2006)

Zdroj: „Vývoj postojů veřejnosti ke kriminalitě“, Sekundární analýza výzkumu Aktér 2006, Doc.PhDr. Jiří Buriánek, CSc.

4.5. příloha - zjištěné škody v České republice

